

(Impresso come manoscritto)

III.10

R O M A

E G O I S M N A U C

Să lăsam deocamdată chestiunea răspunderilor acestei stări de lucruri: toată lumea știe de ce origine sunt toți spionii atomici, cari au pus Rusia în condiția să aibă și bomba cu hidrogen, cu care să sântajeze omenirea. Socoalea Occidentului ne pare însă, cîrîm, prea puțin înțeleaptă. Egoismul, îngrijindu-se mai mult de liniștea imediată, pînă la urmă riscă să compromită totul, inclusiv liniștea pe care cîntă. A parte faptul că stirile despre bomba rusească sunt încă foarte nebulose, e limpede că atunci cînd Moscova se va simți destul de tare, cu o rezervă de arme nucleare suficientă, cu miliioane de asiatici bine echipați de industriașii apusei, englezii în special!), și fără o opinie publică de care să trebuiască a ține seama, nu va încerca jena morală a lumii libere, ci va cere, ultimativ, satisfacerea nelimitatelor sale aspirații. Ce se va întâmpla atunci, dacă azi, pentru o stîră vagă, Occidentul își sugete deja nădragii? Rusia își va realiza secularul vis de dominație mondială, distrugînd aceleapi monumente și valori, pe care lumea liberă ar dori să le conserve deocamdată, pentru a-și gusta în liniște siesta.

Ca și de prima dată, această a doua formă a egoismului ocloșează, în fața
gție să profite. Ea nu provoacă toată lumea în același timp, și ea egalează
victimele după un plan bine chibzuit. Cu rezultatul că opoziții, proteste,
comuniste se consolidează, prin eliminarea tuturor libere se pierd în van, unul după
le parțiale, sporadic și sectare ale tuturor libere se pierd în van, unul după
altul. Până când egoismul își va celebra ultimul triumf, meritat: al autodis-
trugerii din nevolnicie și rădărire, în Apus, a simbolului pentru acele valori
eternе, cărora numai humusul fertil al libertății le poate da viață.

V A T R A

G E T I I. Dela Herodot și până la Iulian Apostatul, antichitatea e una-nimă în a recunoaște Getilor o adâncă și severă religiozitate, care le pătrunde și determină viața lor națională în toate împrejurările, fie de zălărie, fie de închinare puterilor supranaturale, fie de catastrofă, fie de unire cu divinitatea nemuritoare, prin renunțarea de bunăvoie la viața chinuită în pace ori biruită în război. Sufletul e nemuritor. Trupul e o împiedicare pentru suflet de a se bucura de nemurire: de aceea, el nu are niciun preț; poftele lui nu treabă ascultate; la război, el trebuie jertfit fără păreră de rău. Omul nu poate ajunge la nemurire decât curățindu-se de orice fel de patimă; carnea, vinul, femeile, sunt o murdărie a sufletului. Mai ales vinul aduce ticăloșirea omului: în numele divinității, marele preot al națiunii cere distrugerea viței în întregul regat. Nimic deci din nebunia dionisiacă traco-frigică nu e admis ori tolerat la Geti. Oamenii sfinți vor fi la ei ascetici, care nu vor să mai știe nici de lume, nici de femei, di în renunțare la orice bucurie a trupului se devotează gândului bun despre nemurirea de dincolo de viața trupului.

Căci abia prin moarte omul înviază la viața cea veșnică. Zeul e în cer, iar nu pe pământ. El e cerul sanin; turburarea firii e adusă de demonii răi ai furtunilor, norilor, grindinei; de aceea Getul ajută zeului suprem la liniștirea lumii, trăgând el însuși cu arcul în nori, care ascund și întunecă fața zeului din cer. Și tot de aceea zeul e adorat pe muntii înalți, în singurătatea, unde numai vulturii, iar nu oamenii mai pot urca. Acolo sus, se pierd de lume, și cercetaț numai de rege, ca să-i afle sfatul la caz de primejdie și ne-căzuri, stă marele preot. Templul și locuința lui e acolo într-o peșteră, cum din străvechile timpuri minoie fusese adorat zeul secretei duble - Zeul Trăsetului - într-o peșteră de pe muntele Ida. Marele preot nu se coboară decât rar de tot în lumea oamenilor, când are a da vreo poruncă pentru curățirea de păcate, când are a face vreo prevestire ori când are a da învățături. Regele însuși, ca stăpân numai al trupurilor, iar nu și al sufletelor supușilor săi, ascultă cu respect de sfatul marelui preot.

Așa stă de departe și mai presus de lume marele preot al Getilor, încât el, profetul zeului, e sanctificat el însuși ca zeu. Cu atât mai mult, dacă e nevoie, poate fi deci și regele poporului său. Dar îndeobste cele două puteri, cea politică-militară și cea religioasă, nu se amestecă împreună, ci sunt păstrate deosebite. Și puterea religioasă, nici nu se amestecă în viața de toate zilele decât la mare nevoie. Deabia odată la patru ani națiunea aduce zeului - unul singur și, ca zeu suprem, după cât se pare, fără tovară, femeiesc - jertfa cea mai înaltă: un om căruia i se ia viața de carne spre a-i se dărui cea de spirit, întru marea misiune de a purta sus în cer dorințele și rugăciunile națiunii. Și această jertfă e așa de sfințită, încât dacă cel aruncat în vârfurile de lănci nu moare, înseamnă nu că zeul are milă de el și-l lasă viața, ci, dimpotrivă, că-i osândeste la moartea eternă a vieții trupului și-l scoate nevrednic de a se arăta înaintea sa. Perice de ocl ce aruncat în lănci pierde viața trupului, spre a se deștepta în viața cea veșnică la zeul din cer. Și tot așa, când patria nu mai poate fi apărată, regele și fruntașii se ucid; când soțul moare, soția se uicide. Iar a muri moarte de război e tot ce poate fi mai fericit pentru un Get.

Vasile Mărvan

CÂNTECE DIN BANAT

Dela școală până la moarte
Crestă iarba vergisoare;
Ias' să crească să-milorească
Și junii să o cociască,
Fete mari s'o copetească,
Și s'o facă poșorele,
Poșorele mitite,le,
Să le ia boii pe boarne,
Să le-arunce'n vântu-și mare
Să cadă într-o câmpie
Să dea buciunei de vie.
Buciunei cu strugurei
Să rupă junii din ei
Și să-i pună'n burunari,
Și să-i dea la fete mari,
Fetele să-i gustorească

Cu junii să se iubească.

Foileană foi de fag,
Codru' vara nu-este drag,
Căci în el mă simt la larg.
Frunza-i verde, cucul cântă
Și voinicii îl ascultă.
Cucule cu peară sură,
Spune-i mândrii ca să vină
La iavor cu apă lină;
Acolo să ne'ntălmim,
Pațintel să ne iubim;
Căci pe toamnă în colea
Frunza când s'a scutură
Frunza când s'a vesteji
Noi om fi ori n'om mai fi.

Va veni o zi în care vom asista la o colosală înfrângere de imperii; și în acea zi, de vom fi pregătiți, vom revendica tot ce a fost și este încă al nostru. (Vasile Alecsandru)

Unii m'au aprobat, arătându-și dela început entuziasmul și bucuria. Trebuie să intervenim și noi spre a tempera spiritele, spuneau ei. Avem dreptul și datoria chiar, de a depune eforturi pentru unificarea forțelor legionare. Legiunea este numai una. Cel din urmă frățior de cruce a trăit și învățat acest adevăr în manunchiul său; la fel, cel mai căldicel simpatizant a fost atras de nimbul forței ce ne leagă: dragostea camaraderescă; ce să mai vorbim de temutul dușman al Legiunii, care a constatat prin propriile lui înfrângeri secretele biruințelor Căpitanului: Unitatea Legiunii.

Acestor camarazi nu le-am dat orezare; nici dreptate. Oribila situație a respins-o inima mea cu groază. N'am putut să-mi imaginez acest tablou. Ar fi teribil!

razii nevinovați.
Zambetul adversarilor se întrezărește; își pregătesc dușmanii desfundarea sticlelor de șampanie; vor să ciocnească paharele cu bucurii! Noi le vom oferi satisfacția. Ei sunt convinși. Da, ei așteaptă marea miracol: să constate MOARTEA REALĂ A LUI CORNELIU ZELEA CODREANU! Moartea Căpitanului, la propriu și la figurat!

Cum ajung la această idee? De ce Vă scriu D-voastră? Iată pentru ce: pentru mine sunteți unul din cei cinci "Ctitori" ai Legiunii! Sunteți Bădă Ilie Gârneață, Comandant al Bunei Vestiri; sunteți isvorul dintru începuturi al credinței legionare. Ați piucărat în orezul unei generații strălucirea virtuților necesare Neamului Românesc... De aceea Vă scriu. Pentru mine ați rămas același Sfetnic al Câpitanului! Nu V'am greșit niciodată. V'am ascultat și astăzi din anii copilăriei; de când frecventam cursul inferstitat întotdeauna...

Numele Vi-1 cunos din anii copilăriei; de când frecventam cursul inter-
or al liceului. Abia ca student mi s'a oferit ocazia să Vă văd. Când auzeam că
sunteți venit dela Iași la București, părăsesc Facultatea; doream să Vă prind
cu vederea pe la sediul. Păceai o figură impunătoare ochilor mei, dornici de
Alături de Căpitan, nu știu cui i-ar fi stat mai frumos decât
D-voastră. După moartea lui Moța veneai mai des la București. În biroul Că-
pitanului intrați fără anunț. Priveam prin geamul ușii cum vorbeai cu El. De-
ceam din lumina feții Lui, bucuria revederii; din gesturi constataam armonia
desăvârșită ce domnea între D-voastră și Dansul. Vă stimam și iubeam, pentru că
erați un stâlp al Legiunii.

Personal V'am cunoscut numai prin 1937, pe şantierul sediului din strada Gutemberg.

A venit prigoana din 1938. Capitanul a căzut! Imi pierdusem cumpătul. Mi-am revenit, gândindu-mă la d-l Ing. Clime şi la Comandanţii Bunei Vestiri. În Septembrie 1939, domnul ing. Clime a fost ucis mişeleşte! O altă criză sufletească mi-a cuprins fiinţa. Afând că trăiesc întemeietorii Legiunii, mi-am îmborsărit forţele, m'au stăpânit speranţele.

Ieşit dela închisoare aproape prăbuşit, m'am prezentat Domniilor Voastre Văcăreştenilor. V'aduceţi aminte, era prin Aprilie 1940, când venisem cu Livezeanu la Hotelul Traian, în Bucureşti. Erau de faţă d-nii Comandanţi ai Bunei Vestiri Corneliu Georgescu şi Radu Mironovici. Pe totii ceilalţi camarazi i-am rugat să iasă pe sală. Cu acest prilej, am expus cu Livezeanu tot ce ştiam de la Râmnicul Sărat. Am cerut ordine. În afară de D-voastră trei, n'am vrut să ştiu de nimeni. Împotriva grupului din Germania, pronunţasem cuvinte tari. Pe Horia Sima l-am ameninţat, enumerând greselile comise afară. Ne-aţi liniştit. Aţi spus că vom fi chemaţi pentru altă dată. Am plecat în speranţa că voi fi mi la dispoziţie.

Eram dezbăraţ şi lipsit de orice mijloace materiale. Nu aveam bani să plec cel puţin la părinţi acasă. Foile de drum se împărţeau şmecherilor cari mînuiau în jurul Hotelului. Prin ajutorul unor camarazi avocaţi, primisem să lucrez câteva sate de notariat; mi-au dat şi procese. M'am apucat de meserie. O săptămână mai târziu, sunt ridicat din Tribunal şi trimis în aceeaşi zi în rect la închisoarea Văcăreşti, cu duba, din cauza unor procese vechi legionare. Când toată lumea noastră era eliberată, eu executam pedepsele pronunţate în contumacie, în plină destindere. Abia după două luni de închisoare - datorită multor proteste şi demersuri - sunt pus iarăşi în libertate.

Ajuns la părinţi acasă, a doua zi imi aduc jandarmlui ordinul de chemare. Plec îndată la Cluj - oă ofiţer de rezervă - la Reg. 6 Art. Grea. Aici face norocul să fiu repartizat la acelaşi Divizion cu d-l Comandant al Bunei Vestiri Corneliu Georgescu. Fericită surpriză! Noapţi de-a rândul - stînd de vorbă împreună - mi-am cimentat încrederea în "Văcăreşteni". Peste puţin timp - dînsul fiind desconcentrat şi chemat la Bucureşti - am mers cu regimentul pe zonă, la Marghita, aproape de Oradea Mare. Astfel mi s'a oferit trista ocazie, să trăiesc pe teren cedarea Ardealului. Din această pricină, sunt unul dintre puţinii legionari, cari n'au luat parte activă la luptele din Septembrie, pentru înlăturarea călăului de Carol II.

Pe la sfîrşitul lui Octombrie, sunt desconcentrat. În lungul şi în latul ţării, se cântă biruinţa legionară. Fluturau steagurile verzi pe instituţii publice! În vîrfurile Legiunii era ales Horia Sima. Comandanţii Bunei Vestiri formau în jurul său cununa bărbatilor de încredere. Legiunea în plină ascesiune, alunga doliul Patriei rănite! Aveam ceva de spus? Ce trebuia să fac, după legile noastre? Am intrat fără murmur în front. Cutezam eu să censurez gândurile "Ctitorilor" Legiunii? Gîndurile şi poziţia D-voastră? Nu! În această disciplină mă găsesem până astăzi.

În biruinţă mi s'a dat un sector de lucru alături de Bădia Radu Mironovici. Imi vorbea numai despre "Comandantul". Nu făcea un pas, nu lua o iniţiativă, fără prealabila aprobare a "Comandantului".

Trecut-am prin multe apoi: prin rebeliune, prin deportarea la Rostock şi prin internarea la Buchenwald. Aici un alt comandant al Bunei Vestiri, d-l Lefter, reda cu prezenţa lui valoare grupului legionar. Nu mi-a spus odată nicărar, că vrea să-l răstoarne pe Horia Sima, deşi vorbisem adeseori despre unele probleme esenţiale ale Mişcării.. Rostise o singură dată, în Buchenwald - în faţa frontului - câteva cuvinte, cu acest tălc. N'avea ce face. Situaţia era grea. Excepţională. A folosit o tactică faţă de străinii cari se amestecau în problemele noastre interne. Mi-a spus personal acest lucru. M'am convins că așa este.

În August 1944, după eliberarea din lagărul de concentrare, sunt trimis în misiune spre țară, apoi pe frontul din Ungaria; la urmă vin la armata națională. Nu era timpul statului de vorbă. Bolșevicii jefuiau și batjocoreau familiile, casele și altarele noastre sfinte. În măsura modestelor mele puteri, mi-am arătat protestul. Sunt azi mulțumit.

Terminarea războiului ne-a prins risipiți în toate direcțiile; în toate țările Europei. Cu bucurie primeam vestea, aflînd despre camarazii liberi sau de cei în viață. Abia prin 1947, aflasem unde sunteți. La început, oream că lucrurile merg spre o normală clarificare: spre unificarea forțelor și înlăturarea instructoarelor ficțiuni din sânul Mişcării. După ani de zile, constă cu durere, că situația e altă. De aceea ridic și eu glasul, către suflul D-voastră. Ați văzut din înșiruirea momentelor de mai sus, cum nu ieșisem din cuvîntul Comandanților Bunei Vestiri. Am curajul deci, să vă oer cu toată sinceritatea: aveți înțelegere pentru inimile luptătorilor desinteresatilor..

tați o soluție salutară!.. Nu aveți? Atunci are Căpitanul! Ne-o recomandă, ne-o impune chiar! În orice frază a lui este cuprinsă; căci, ne cere unire, unire, pentru binele Patriei! La ce să mai enumerăm textele! Sunt de toți prea vedim adevăratele profetii de El. Acest păcat strămoșesc -dezunirea- a tinut milenii întregi istoria Neamului Românesc în fașe, spre spulberarea acestor păcat trebuie să ne concentrăm atenția. Ne ordonă Căpitanul! Știți D-voastră mai bine.

Domnule Comandant al Bunei Vestiri, iertați-mi intervenția. Gândurile mele sunt desbrăcate de orice patimă. Nu port ranchiună nimănui. Nici judecătorealităților trăite, a rețezat multora natura acestor pretenții! Deci, atât mie, cât și altora. Vremurilor aspre n'am corespuns sută la sută, cum se cuvenea și, aștepta. Câți vor putea sta neclintii în fața unui sever reghizitoriu al Căpitanului? Puțini. Foarte puțini camarazi. Buna credință însă, a rămas. Nu s'a dat cu totii. În inimi radiază lumina acestei flăcări, aprinsă de Căpitanul pentru propășirea României. Pe această rețăgăduită valoare, se pot reîmplăti forțele, se pot recimenta energiile desbinate. Luați buna credință ca punct de plecare, se vor anihila puzderiile de păcate ivite între camarazi; care păcate, dau sufletului frâu liber spre drumul josnic luciferic.. Vor cădea ambițiile, trufiile și gustul multora de a exploata Patrimoniul Spiritual al Legiunii. Ne despart continentele. Stau între noi adămurile apelor nepătrunse; și suferințele pline de otrăvă ale dușmanilor țării și ai Legiunii. Peste toate însă, un fir nevăzut, dar simțit, ne unește fibrele inimilor: Credința în Căpitan și Legiune. D-voastră sunteți chiar la izvorul fluidului unificator. Mai aveți un Comandant al Bunei Vestiri în apropiere. Luați-l ca însoțitor. Porniți la drum. Nu vă opriți până la Majadahonda, în Spania, la locul sfânt cu sângele eroilor Moța și Marin. Aici chemați pe Comandantul. Ba mai mult: chemați pe toți comandanții legionari din exil. Veți fi în număr de nouă!

Se împlinesc în Ianuarie 1953, gaisprezece ani dela moartea lui Moța și Marin. Deschideți gerdința la ora când au căzut Ei cu gândul la țară și la Legiune. Invocați duhul Căpitanului în ajutor. Nu vă refuzați în această atmosferă, de rugăciune și de pocăință, cercetați, reexaminați situația în care ne aflăm. Luați rând pe rând, punctele nevralgice în discuție. Socateți din trecutul dureros, înțelepte învățături; curmăți haosul prezent în rândurile noastre! Polarizați forțele rămase, spre obiectivul imediat de atins: spre eliberarea țării!

Stați și vă frământați o zi, o săptămână, o lună sau ani, până veți ajunge la soluțiile potrivite situației actuale! Cum adevărat: suntem mai slabi decât toate partidele politice din România? N'avem echilibrul democrațiilor, catolicilor, mozaicilor, păgânilor, etc.. să trecem greutatea firești ivite? Suntem noi mai fără de suport real, decât toate categoriile și grupările omenești din lume? Sunt legile noastre inaplicabile? Niște utopii născocite în a se topi ca fumul în aer? Nu! Categoriile nu. Legile noastre sunt cele mai calde, cele mai armonioase. Sunt izvorâte din suflet. Se aplică la suflete. Cu multă dragoste.

Domnule Comandant al Bunei Vestiri, folosindu-vă de căile sus amintite, veți realiza unitatea dorită de toți. Prin aceasta se vor demasca ațățătorii, dușmanii camuflați, lichelele și profitorii.. Din ambele părți.. Și impostorii se vor prăbuși!.. Ramurile Legiunii -curățate de omizile rău-făcătoare- se vor dezvolta în clarul luminii creatoare. Spre binele Patriei și liniștea Căpitanului! Așa stătează și gândesc eu. Dumnezeu să vă ajute în drumul dorit de noi, de cei mai mici în Legiune! Trăiască Legiunea și Căpitanul!

München, la 27 Octombrie 1952.-

Iaurian Țălnariu

NOTA NOASTRĂ. Scrișcarea de mai sus nu ne-a fost trimisă nici de d-l Gârneață nici de autor - și nici nu le-am cerut încuviințarea de a o publica; o facem din aceeași dorință de a înlesni legionarilor prin toate mijloacele o cat mai justă orientare în actualul moment de criză în conducerea Mișcării.

Tragedia camaradului Țălnariu e tragedia tuturor legionarilor, cari, știind prea bine, la ieșirea din închisori, s'au treziti totuși să-și plece capul în marile măceluri ce decimaseră Mișcarea, cu trecuți totuși să-și plece capul în răză legii unității, de vreme ce resturile ierarhiei rămase n viață gâsiseră cu cale să recunoască chiar pe lup cioban la oi..

Responsabilitatea celor întâmplate, în conștiința legionărimii împilate, reiese destul de clar din paginile de mai sus; de aceea propunerea cu invitația "comandantului" la sfatul din Majadahonda n'am înțeles-o totmai bine. Au reușit cumva s'o înțeleagă cititorii?..

PENTRU O MACEDONIE INDEPENDENTĂ

În zilele de 6-9 Septembrie s'a ținut la DETROIT (U.S.A.) congresul anual al organizațiilor politice macedonene din Statele Unite și Canada, cu câteva mii de participanți. După slujba bisericească, președintele OMP, Metodîe CANEP, a deschis desbaterile. S'au citit mai întâi scrisorile de salut ale d-lor Ivan MIHAILOFF, Constantin PAPANACE, și altele sosite din Argentina, Brazilia, Noua Zeelandă, Europa și Australia.

Kurt von SCHUSCHNIGG, fostul cancelar al Austriei, a vorbit despre "Macedonia ca punct de plecare pentru o federație sud-est europeană", preconizând un stat independent macedonean. Senatorul FERGUSON, membru în comisia senatorială pentru afacerile externe, a salutat congresul, vorbind de eliberarea Macedoniei și constituirea sa în stat independent.

Congresul a înaintat la ONU un memoriu asupra Macedoniei oprite, cerând recunoașterea libertății naționale și religioase a populațiilor locale: Bulgari, Români, Turci, etc., și, în interesul dreptății și păcii internaționale, rezolvarea problemei macedonene în sensul dorințelor exprimate de locuitori în ultimii 60 de ani de lupte.

Săptămănalul TRIBUNA MACEDONEANĂ publică scrisoarea către congres a d-lui C. Papanace, "cunoscutul aromân din Macedonia". O reproducem și noi:

Domnule Președinte,

Vă mulțumesc pentru invitația făcută. Salut călduros cel de al 32-lea congres al macedonenilor americani. În acest an, când se împlinește jumătate de veac de la Ilinden, memorabila zi când populațiile macedonene (Bulgari, Aromâni, etc.) au pornit vijelioase să scuture jugul tiraniei Sultanului Roșu, se impune să ne reculegem pentru jertfele din trecut și să căutăm noi puteri de luptă pentru cauza libertății, în viitor.

Ca Aromân, mă simt mândru că și în această luptă de emancipare politică și socială, ramura românească din care fac parte a dat eroi ca PITU GULI și braviu lui Crușoveni, ce au luptat până la ultima picătură de sânge pentru o Macedonia liberă, independentă și cu drepturi egale pentru toate popoarele conlocuitoare. Cei bătrâni dintre voi își amintesc, desigur, cu emoție acele zile de sublim eroism, după care a urmat sângeroasa reprimare a tiraniei, cu zeci de mii de victime nevinovate și exoduri în masă. Cei mai tineri cunoscuți aceste tragice întâmplări de la cei cari le-au trăit, sau din bogata literatură care s'a scris în atâtea limbi.

Imagina a acestor jertfe e vie pentru toți. La fel și sentimentul că ele n'au fost zadarnice. Lupta pentru libertate însă nu s'a terminat. Tirania continuă să domnească pe plaiurile noastre natale, chiar dacă își camuflează hideoasa ei față cu măști adoptate de circumstanță. Multe din populațiile Macedoniei: Aromâni, Bulgari, Albanezi, n'au încă elementarul drept de a se instrui și ruga în limba maternă. Și asta chiar și în statele care se pretind democratice și cergesc mereu ajutoare dela Marea Democrație americană, pentru a fi - culmea ironiei! - "baluardul libertății". Strigați de pe tribuna congresului vostru acest adevăr crud. Demascați pe tiranii ipocriți, punându-i în lumina propriilor fapte nelegiuite. Macedonenii americani, fără deosebire de limbă și religie, cari au fericirea de a trăi în Marea Democrație Americană, în țară unde pentru prima dată s'au proclamat Drepturile Omului, au și datoria să fie avangarda pentru transplantarea acestui spirit de libertate și toleranță reciprocă și în Macedonia, țara lor de origine. Numai așa se va putea face din această vechi, dar nefericită țară, un măr al discordiei, cum totdeauna au dorit persecutorii în apă turbure, ci un sântos sâmbure al concordanței, din care să crească "Uniunea Popoarelor Balcanice", atât de înrudite ca sânge și legate de același destin istoric. Așa cer timpurile noi. Și tribuna congresului vostru trebuie să fie tribuna libertății pentru toți. Pe acest drum luminos Vă doresc, Domnule Președinte, deplin succes.

II. Sub titlul "O republică care a durat 12 zile", revista THROUGH YUGOSLAVIA din Belgrad (II, 2, Iulie 1953, p. 21) scrie următoarele:

Macedonia e o țară de cetăți vechi, mănăstiri din Evul Mediu și frumuseți naturale. Ea are atracții excepționale din punct de vedere al turismului. Merg pe liziera vârstii câmpii a Pelagioniei și, decădută, sus pe munte, răsare, înaintea ochilor uimii, o cetate n'ori, între cer și pământ. Există acolo un mare număr de fortărețe și castelle, de conglomerate și mii de cetăți, agățate pe stâncile prăpăstioase. Orășelul macedonean KRUSOVA, dimpotrivă, nu datează din Evul Mediu și nu-l construit pe pîc. Pare una din acele vederi luate din avion. Casele sale dau impresia unei turme de oi albe, câștrite pe flancul unui munte. Ele se etajează una deasupra alteia cașicum o mîna îndemnată de copil le-ar fi tăiat dintr'un album și lăsat pe un carton în picioare..

Acest orășel cu străzi abrupte și case albe de un remarcabil stil de ar-

- 7 -
hitectură, sărbătorește în toți anii, la 2 August, o mare aniversare: ILINDEN
(ziua Sf. Ilie), ziua revoluției, la care participă întreg poporul Macedoniei..
rămăși nemasăcrați și fonda, în inima imperiului otoman, a războiă pe Turcii
12 zile.

Cum se desfășurară evenimentele? La 2 August 1903, revoluționarii macedo-
neni, organizând o insurecție la Krusova, liberară acest oraș și îl fondară aci
Republica din Krusova, deși conștienți că n'ar putea rezista mult puterii o-
tomane. Dar ei socoteau că Europa, aflând de insurecție, i-ar sprijini. Imperiul
de atunci îndreptă îndată contra Republicii din Krusova o armată de mai multe mi-
le de oameni, condusă de un pașă. Și Republica se prăbuși. Europa nu fu informată
de aceasta. Nu rămase decât o legendă...

Iată câteva detalii asupra evenimentului. Congresul județean al organizației revoluționare din Macedonia avusese loc la Smilevo, aproape de Krusova. Se decisese acolo organizarea unei răsmerițe generale a poporului, începând piaseră de oraș. Atacul trebuia să înceapă la miezul nopții dintre 1 și 2 August, la semnalul dat de clopotele bisericii. Și în oraș stăteau gata detașamente organizate. Între timp, o patrulă turcă, din întâmplare, căzu peste un grup de răsculați înaintea momentului fixat. Cine să trăiască? strigă patruiași clipă, clopotele bisericii Sf. Nicolae începură să bată. În acea noapte, clopotele bisericii Sf. Nicolae începură să bată. Toată noaptea insurgenții se bătură. Turcii erau înfrânți.

de cazarmă, era deja în mâna lor. În cursul zilei, ultimul val de rezistență turcă fu nimic. Statul major al răsculaților își făcu intrarea în oraș. Locuitorii din Krușova, adunați, primară cu entuziasm libertatea, proclamară republica, și Nikola KAREV, intelectual revoluționar, fu ales ca președinte. O proclamație fu adresată poporului. Guvernul republicii se ocupă îndată cu procurarea munițiilor, săpatul tranșelor în jurul orașului, instituirea unui tribunal regulat, organizarea serviciului poștal.. Agenții autorității intrară în funcțiune. Se reuși chiar să se fabrică un tun în trunchi de cires.

Dar orasul fu impursurat de Bihntiar Pasa, care aducea 30.000 de soldati si 10 tunuri. El soma pe rebeli sa se predea si le oferi iertarea. -Daca noi vom pieri, altii vor continua lupta noastra! fu raspunsul rascalatilor.

Printre apărătorii Krusovei, era și voievodul PITU GULI, un revoluționar entuziast, puțin schiop cași Byron. Constrâns să se plece în fața superiorității numerice a păstei turcești, el se retrase cu 40 dintre camarazii săi la Mackov Kamen, unde muri ca un erou, călare pe un cal alb, ținând în mână un steag de mătase roșie, pe care era scris: "Libertate sau moarte". Republica din Krusova își trăise scurta sa viață.

Sute de sate și orașe din Macedonia erau în flăcări. Din aceste evenimente se nascu o magnifică legendă, cași pelerinajul dela Ilinden. Rămase și orașul, agățat pe munte, deasupra norilor albi, cu spațioasele sale case albe al căror stil precedă cu mai multe zeci de ani pe cel adoptat de arhitectul modern Corbusier.

Se găsește încă la Krusova oameni cari au luat parte la luptele primei republici din Macedonia. Ei sunt octogenari acum, dar ne povestesc cu însoflete și prospetate isprăvile eroilor Nikola KAREV și Pitu GULL. Și poartă cu mândrie decorațiile ce-au primit în amintirea lui Ilinden, în Republica Macedoneană, în sfârșit liberă.

* * *

Pentru cititorii nostri mai puțin informați, amintim că vechea Macedonia se află astăzi împărțită între Grecia, Bulgaria și Iugoslavia. Imensa majoritate a populației sale o formează Bulgarii și Românii; dar fie că se găsește sub Greci, fie sub Iugoslavi, autohtonii nu se bucură de niciun fel de libertate. Când deci pomenita revistă vorbește de partea iugoslavă a Macedoniei "în sfârșit liberă", spune un sfruntat neadevăr.

Pe vremea când Balcanii se găseau încă sub Turci, în Macedonia aflată azi sub Iugoslavi funcționau un liceu și o școală normală de fete, românești, la Bitolia, și școli primare românești în satele Tetova, Gopeș, Resma, Krusova, Prilep, Veles, Struga, Tarnova, Magarova, Nijopoli, Moloviste, Istok, Vrața, Chevghele, Prizren, etc., cum și în orașele Ohrida, Bitolia și Skoplie. Cea mai mare parte a acestor localități aveau de asemenea biserici românești. Azi, sub regimul de democrație "progresistă" al lui Tito, nu mai există acolo, în Macedonia "în sfârșit liberă", nicio școală și nicio biserică românească. Cum nu există nici în "sit liberă", Grecia, altă țară care se bate cu punmii în piept pentru libertate și democrație. La Bulgaria, cel puțin, n'avem picio pretentie, căt or sta Rușii acolo.. Cui folosește atita ipocrizie? N'ar fi oportun ca aliații, înainte de a se înolesta în marea luptă a libertății omenirii, să controleze bine soliditatea bazei de plecare?

"LE MONDE" ȘI BROASCA SIMISTĂ

Între alte lucruri, pe care profesorașul din Brad, ca un școlar sânguinos, le-a învățat dela comuniști, sunt și câteva trucuri de propagandă. Despre tehnica auto-interviuurilor, bunăoară, obisnuită raposatului "genial" și "servata distanțial" - adoptată mimetic de d-l Sima, am avut deja ocazia să vorbim: ea a stărnit hazul tuturor Românilor, care nu s' "de credință". Iată, însă, și un alt sistem, luat de brigadirii din același inepuizabilă sursă cominformistă. Cremlinul - e fapt notoriu - că un curent de ordine organelor de presă, de care dispune în toată lumea: și acestea, cu un sincronism perfect, elaborează la comandă aceleași lozinci. Posturile de radio sovietice și agenției "Tass" le este apoi ușor să proclame urbi et orbi că nu mai știm care inițiativă moscovită a întrunit favoarea opiniei publice și, deci, a presei internaționale. Și într'adevăr, ele pot cita "Humanité", "Unita", "Neues Deutschland", "Daily Worker", "Le drapeau rouge" și așa mai departe: adică toate gazetele comuniste, al căror izvor unic e tocmai Cremlinul. S'ar putea mumi acest sistem, bun de profit prostii, sistemul propagandei boomarang.

Comandantul prin antonomazie face cam acelaș lucru când, în foile ce-i stau la dispoziție, la Salzburg, Buenos Aires, Madrid, Rio de Janeiro, și pe care industriași dubioși, în smintita speranță a unor avantaje viitoare, le subvenționează, pune însuși să i se facă elogii pentru a se putea apoi umfla, satisfăcut, în pene, și a căuta și mai dihai peste veacuri. Iar dacă-i mai reușește și lovitura să publice, cu misterioasă contra-servicii, un articol într'ă gazeta de mare circulație ca "Le Monde", atunci "les jeux sont faits": broasca simistă se întărește în convingerea că, tot insistând, tot bluffând, ar putea deveni, cu timpul, bou.

D-l Sima știe mai bine decât noi că Feleul - copie nefericită a Frontului carlist al Rehașterii, din care d-sa a făcut parte, și ne îndemna și pe noi să ne înscriem - a însemnat un faliment total. Se impresionează puțin însă, toată cariera-i politică nefiind decât un șir neîntrerupt de catastrofe, în care a încercat și încearcă, din nenorocire, să târască și Mișcarea Legionară. Și atunci recurge la bluff, folosind, fără scrupule, tocmai oficiosul filosofic al defetismului occidental: "Le Monde". În reportajul, ca dela Salzburg, apărut în gazeta pariziană, o singură afirmație se apropie de adevăr: cea privitoare la consistența sau, mai curând, la inconsistența comitetului vișcienist; dar adeziunile la Feleu nu credem să atingă nici măcar modestul procent de 10 la sută, atribuit cu excesivă bunăvoință creștenişilor. Enormă majoritate a refugiaților, între cari legionarii constituie, fără îndoială, partea cea mai numeroasă și cea mai activă, pe toate planurile, este, cum și corespondența "Vetrei" o atestă, în așteptarea unei soluții unitare, care nu poate fi, evident, nici impoștura comitagiilor, nici o Ligă cu stâlpi de rezistență ca Davilla sau Venetu de Gattenberg, nici, ba cu atât mai puțin, ultimul avort al d-lui Sima.

De aceea, apare caraghioasă umflarea priplică a organului simist "Vestitori", care, în ultimul număr, prăpădește o întreagă pagină cu reproducerea reportajului din "Le Monde", și a desmințirilor trazgite de articolul învinovat (e luat în serios până și acel clasic bufon al emigranțel fanariote, care se numește René Théo și cu care noi ne ocupăm uneori în lipsa unei pagini distractive). Singura perspectivă a directorului "Vestitorilor" de a deveni, cum aspiră, umflându-se, din broască-bou, este într'ale grametice, în care nu se poate spune, cu siguranță, că excelează. Ficțiunile juridico-constituționale - ale lui Romiță Boilă, serie gazeta simistă - îl scutește pe acesta de a nu mai ști care obligații. Dar nu-l scutește pe directorul "Vestitorilor", care și în alte pagini se chinuie cu acorduri elementare, de a se întoarce, înainte de a pune patru picioare în slujba schisme, brigadiră, la abecedar.

Dragoș Măgureanu

ZILE DE TOAMNĂ de Ioan N. Roman

Bate vântul, frunza cade
Veștejită de pe ram,
Nourii se'ntind pe ociriuri
Floarea'ncet lovește'n geam;
Soarele plează trimite
Dintre nouri raze reci,
Și pășește-aceiași cale
Ce-a pășit-o veci de veci:
Negura din văi se'nalță
Cătră ceriu'ntunecos;

A pădurilor pozoabă
Așternutu-s'a pe jos;
Buculul nu mai răsună,
Cămpurile sunt pustii;
Nu se mai zărese pe dămburi
Cărdurile de copii;
Valurile de pe gâră
Se isbese și se frământ;
Toamna tristă, mohorâtă,
Se pogorâ pe pământ!

CALENDAR LITERAR

- Oct. (1674): Cărturarul Mihail Halici din Caransebeș, hotărînd să plece "în țările de Sus", adică în Occident, și voind să-și lase "lucrurile de-așază în buce de testament": lasă o parte din avere școlii reformate din Orăștie, își fădădă Vornicului G. Filipescu, "Societatea filarmonică".
- Oct. (1849): Fugit din țară, după înăbușirea revoluției muntene, Bălcescu a-junge la Paris.
- Oct. (1877): Plecat dela "Curierul de Iași" ("foaia vitelor de pripas"), în-reaști, unde are colegi pe Caragiale și pe Slavici.
- Oct. (1903): Aurel Vlaicu pleacă la München, să se înscrie la Politehnică.
- Oct. (1919): Vlahuță scoate revista "Lamură": o lasă apoi lui Brătescu-Voi-reaști cu o emoționantă scrisoare: "Pregătește-te, dragul meu, pentru o sarcină, chemat într-o lume mai bună".
- Oct. (1925): Își încetează apariția "Mișcarea literară" a lui Rebreanu.
- 1 Oct. (1861): Moare Moise Nicodan, fost profesor al împăratului Ferdinand V. Prin stăruința lui, episcopul ortodox din Arad devine românesc.
- 1 Oct. (1866): Th. de Banville elogiază, în "Revue du siècle", forma franceză a poemelor lui Bolintineanu din volumul "Brises d'Orient".
- 1 Oct. (1890): Iuliu Săvescu devine redactor la "Duminică".
- 1 Oct. (1892): Moartea lui Gheorghe Sior.
- 2 Oct. (1875): Moare, în vîrstă de 78 de ani, Petru Poenaru.
- 3 Oct. (1829): Se naște la București poetul G. Crețeanu, care a fost minis-tru de justiție pe timpul Unirii (1859).
- 3 Oct. (1839): Se naște Teodor Burada, a călătorit prin toate provinciile locuite de Români, publicînd rezultatul descoperirilor sale.
- 4 Oct. (1843): Apare "Bucovina", "gazetă românească pentru politică, religie și literatură", în română și germană, sub îngrijirea fraților Gheorghe și Ale-xu Hurmuzachi. Vor colabora Iacolie Porumbescu, Alecsandri, Kogălniceanu, C. Ne-gri, V. Pogor, D. Bolintineanu, V. Carlove, Andrei Săguna, Gh. Barițiu, Aron Pumnul.
- 4 Oct. (1865): Se naște, la Lugoj, Aurel C. Popovici, marele doctrinar al na-ționalismului. A fost cîteva timp director politic la "Semănătorul".
- 4 Oct. (1870): Se înființează, la Brașov, "Societatea pentru fond de teatru român". Președinte al comitetului, Iosif Moșog; vicepreședinte, Al. Mocioni.
- 5 Oct. (1847): Se naște Anghel Demetrescu, la Alexandria.
- 5/18 Oct. (1918): Al. Vaida-Voevod anunță în parlamentul din Budapesta că Românii din monarhia habsburgică vor hotărî de-acum singuri de soarta lor.
- 6 Oct. (1861): Se naște V. Bogreș, marele învățat ardelen.
- 6 Oct. (1834): Caragiale citește "O scrisoare pierdută", la Junimea (Iași).
- 7 Oct. (1698): Data manifestului de unire cu Roma, semnat de 36 de proto-popi ardeleni, și de episcopul de Alba Iulia, Atanasie Anghel.
- 7 Oct. (1857): La a 7-a sedință a divanului ad-hoc din Iași, Kogălniceanu citește o expunere de motive pentru "Unirea Principatelor într'un singur stat", pentru că în Moldova și în Valahia sîntem acelaș popor, identic cu nici unul altu, pentru că avem acelaș început, acelaș nume, același limbă, aceeași religie, aceeași istorie, aceeași civilizație, aceleași instituții, aceleași legi și o-biceiduri, aceleași temeliuri și aceleași speranțe, aceleași trebuințe de indes-tulat, aceleași hotare de păzită, aceleași dureri în trecut, acelaș viitor de a-sigurat și, în sfîrșit, aceeași misie de împlinit". Motiunea e votată de 81 de-putați; contrarii sînt numai moșierul Alecu Balș și episcopul Nectarie Hameziu.
- 7 Oct. (1841): Apare "Curierul literar" sub direcția lui Ilarie Chendi. Vor colabora Costuc, Iosif, Zaharia Bărsan. Încetează la apariția "Semănătorului".
- 7 Oct. (1929): Moartea regentului Gh. Ruzdugan.
- 8 Oct. (1854): Moare primul arhimandrit, Iosif, al mănăstirii Putna.
- 8 Oct. (1545): "Piosul și iubitorul de fristos, Ioan Petru Voevod, cu mila lui Dumnezeu domn al întregii țări a Moldovlahiei, și Doamna sa Elena și co-plii domniilor noastre Ilias Voșvod și Ștefan și Constantin și... am făcut și împodobit acest Tetravanghel și l-am dat pentru rugăciunea domniilor noastre în a noastră mănăstire nou zidită, Adormirea Prea Curatei Născătoarei de Dumnezeu, numită Căpîriana. În anul 7053, luna Octombrie 8".
- 8 Oct. (1877): Se naște, din familie de răzegi turcoeni, poetul Ștefan Peti-că, care va muri la 20 Oct 1904, în țară. Avea încredere neîmbrîtată că țără-nimea, care a păstrat cu îndărătnicie toată moștenirea suferențelor a străbuni-lor, va izbăvi în cele din urmă să ia și conducerea de fapt a țării noastre și să dea naștere unei civilizații românești, care să poată sta alături, fără nici o umbră de umbră, cu vechile civilizații ale Apusului (Tutoveanu).
- 8 Oct. (1914): Moartea lui Dimitrie A. Sturzan.
- 10 Oct. (1872): Se naște, la București, Gîlcinai Pavelescu.
- 10 Oct. (1901): Editura "Socec" pune în vânzare "Momentele" lui Caragiale, des-crie de E. Rebreanu va spunge că "monumente". În aceeași săptămîna, scriitorul leșchide bătrîna "Sambrius" în piața Teatrului Național.

- 10 Oct. (1918) : Brătescu-Voinoști, Șt. Ciobanu, Al. Lapedatu și Ion Inuleț sunt aleși membri la Academia Română.
- 11 Oct. (1662) : Gheorghe Ștefan Voievod, pribeag, scrie, din Libau electorului de Colberg, mulțumindu-i pentru sprijinul dat în călătorie.
- 11 Oct. (1858) : Bolintineanu scoate la București foaia "Dâmbovița".
- 12 Oct. (1863) : Bolintineanu înlocuiește pe Odobescu la Min. Instrucțiunii.
- 11 Oct. (1675) : Se naște Șt. O. Iosif, la Brașov.
- 11 Oct. (1877) : Moare, după 3 ani de suferințe grele, Al. Papiu-Ilarian.
- 11 Oct. (1931) : Se stinge, în vârstă de aproape 80 de ani, Matilda Cugler, căsătorită întâi cu Burlă, apoi cu Petre Poni.
- 12 Oct. (1863) : Se naște Constanța Hodos. Cu soțul Ion Gorun conduce "Revis-ta noastră" "Pagini literare". A scris pentru teatru, nuvele, romanul "Martirii?".
- 13 Oct. (1881) : Se naște, la Bacău, George Vasiliu, cunoscut, ca poet, sub pseu-donimul G. Bacovia, "poetul fără pereche al despădărilor provinciale, al maha-lalelor moonite în ploaia toamnei" (Gândirea), "ai tristelor lucruri de amurg glodose, de zăpadă fără frăgezime, de suspinuri fără răsunet" (Iorga).
- 14 Oct. (1489) : Ștefan dăruiește Putnei satele Prătăști, Botoșanița, Climăuți.
- 14 Oct. (1889) : Petru Schiopul dăruiește Putnei satul Stăuceni.
- 17 Oct. (1858) : Se naște, în Dârstele Brașovului, din familie de preoți, An-drea Barseanu, autorul imnului "Pe-al nostru steag". A publicat, în colaborare cu Iarnick, "Doine și strigături".
- 15 Oct. (1916) : Ovidiu Densusianu, membru la Acad. Română; mitropolitul Pimen și episcopul Moodim, membri onorari; Pantelimon Halipa, membru corespondent.
- 15 Oct. (1922) : Regele Ferdinand și regina Maria încoronăți la Alba Iulia.
- 19 Oct. (1927) : Moartea prof. dr. Victor Babeș.
- 20 Oct. (1588) : Petru Schiopul dăruiește mănăstirii Putna satul Flesnița.
- 20 Oct. (1828) : Se naște la Brăila poetul, de origine italo-greacă, Baronzî.
- 20 Oct. (1836) : Se naște Ambrozie Dimitrovici, fiu de sătean din Horodnicul de Jos, creștina la Cernăuți. Reuniunea română de cultură".
- 20 Oct. (1881) : "La noi, ca în toate țările, Evreii se prezintă ca un ele-ment parazit de mijlocitorii, a căror activitate, în loc de-a lăfșeni schimbul de producție, îl scumpește în mod artificial, și-l scumpește în aceeași măsură, în care-l monopolizează în mâinile lor. Ei sunt, ca element comercial, absolut stricatori în toate țările.. Evreii par în genere incapabili de munca indus-trială. Ori cât de mulți ar fi într-un oraș, nu-i vom găsi nici ca muncitori în fabrici, nici în atelier.. Nu desnaționalizai trebuie Evreii, căci foarte puțin ne pasă dacă o întreagă rasă consumatoare și improductivă va vorbi sau nu românește, ci siliti prin o strictă organizare economică la munca mus-chiulară, la producțiune. Atunci se vor desnaționaliza dela sine sau vor emi-gra; iar până atunci câtă să fie înălțuri absolut dela exploatarea glaselor muncitoare, dela traficul viciilor și slăbiciunilor". Iar mai departe: "Dacă e vorba de păstrarea rasei române pe acest colț de pământ, și de întărirea caracterului ei și a fiului ei de-a fi, nicio armă nu este rea, întrebuințată la timpul cuvenit" (Eminescu, care n'a mai apucat să se înscrie în Garda de Fier, în articolul "Teoria compensației muncii", publicat în "Timpul").
- 22 Oct. (1877) : "Mult mi-a bătut inima până a nu începe lupta, mult m'am rugat lui Dumnezeu, eu care nu'ș prea dus la biserică, și în sfârșit mi s'a împlinit dorul. Românul, lăsând plugul în câmp și apucând arma ruginită de pa-tru veacuri, a păsit semet în fața morții, a dat la dușmani cu bărbăție și a sters rușina de pe armă în pieptul ce-i atâna calea. Plugarul blând s'a transfigurat într-o clipă și prin avântul său de vitejie a știut să schimbe porecla glumeată de "curcan" într-un titlu glorios. De-acum mă pot duce pe urma amicilor mei dispăruți; mi-am văzut visul cu ochii; nu mai pot vedea nimic mai frumos" (Alecsandri, într-o scrisoare).
- 23 Oct. (1752) : Matei Vodă Ghica dă un hrisov cu privire la școlile din București. Actul e scris de un dascăl dela Sf. Gheorghe-Vechiu, popa Florea, care laudă învățătura și scrie că omul învățat "știe ceale trecute și ceale ce vor să vie le semănate, știe talmăcoirea cuvintelor și deslegările vorbelor celor așunate, scame" și împliniri ale vremilor și anilor, și tuturor iaste sfeatic bun".
- 23 Oct. (1886) : Data scrierii lui Ion Ghica, din Londra, către Alecsandri, în care-l vorbim, pe larg, de Bălcescu, dela bătălia luată în fața colegiului Sf. Sava, unde "un galigan de școlar, cât un bivoli de mare", anume Sotca, voia să-i fure halvița, până în anul în care el a părăsit lumea, lăsând un gol mare.."
- 24 Oct. (1870) : Copistul la tribunalul Prahova, I. L. Caragiale, e destituit din slujbă, fiindcă lipsea prea des.
- 25 Oct. (1615) : Ștefan Vodă Tomșa dăruiește măn. Solca satul Botoșana.
- 26 Oct. (1673) : Nașterea lui Dimitrie Cantemir.
- 26 Oct. (1821) : Nașterea lui Gh. Costa-Foru.
- 26 Oct. (1843) : Se naște la Tîndărei (Jalmita), poetul și romancierul mace-gonșan dr. R. Grădina. Pretindea că e nepotul lui Byron. Tatăl, Haralamb, vesele în țară dela Costopolis, fiind mai înfrâi aremas, apoi negustor de vinuri.
- 28 Oct. (1829) : Nașterea lui Iosif Hodos.
- 28 Oct. (1897) : Moartea lui Gheorghe Chiță.
- 28 Oct. (1918) : Moartea lui Constantin Giurescu.

28 Oct. (1920): Anglia, Franța, Italia și Japonia ne recunosc dreptul asupra Basarabiei. După 20 de ani, primele două ne declară război fiindcă am îndrăznit să apărăm același "drept românesc" asupra vechilor ținuturi ale Moldovei.

30 Oct. (1385): Dan I întărește cu hrisov posesiunile măn. Tismana, între care "40 sâlase de țigani". E prima mențiune a țiganilor pe pământul nostru.

30 Oct. (1858): Se naște în Flăinești Râmnicului Sărat Duiliu Zamfirescu.

30 Oct. (1937): Soc. literară "La Fontaine" din Budapesta, din inițiativa prof. Găldi, comemorează solemn pe Eminescu. Are loc și o șezătoare literară la Academia din Capitala maghiară.

31 Oct. (1402): Alexandru cel Bun dăruiește otitoriei sale, mănăstirea Moldovița, două mori în târgul Baia.

MARCU CELNICUL de G. Murnu

Marcu cel bogat în turme
N'are'n somn de tihnă parte.
Din străini și-adastă fiul
Cel trimis să-nvețe carte.
Tot adulmecă pustiul
Cu ochi duși, țințiți departe.

El s'a dus voios și sprinten
Și-a umblat trei ani de-arândul;
Dar de-o vreme tace fiul:
Și pe Marcu-l bate gândul
Și tot crește'n el pustiul
Ca o noapte cotropindu-l.

Rabdă el moonindă. La urmă,
Când neocazul îl răsbise,
După fiul său pe cel mai
Vrednic om al său trimise.

Tulbure se'ntoarse omul
Și tăcut îi stăte'n față:
"Spune-mi drept și grabnic, spune-mi,
Este mort? Ori e în viață?"

"Marcu celnic, zise dânsul,
Iartă-mă că-ți aduc veste
Ce te va mări: fecioru-ți
Nu e mort, nici viu nu este.

După față și făptură
Mai că e întreg cu totul,
Dar muri întrânsul șoiului
Flăurilor, Fărșerotul!

Nu și-a lepădat el numai
Graul rumănesc și portul,
Ci și sufletu'mpreună,
Dar viează totuși mortul.

Osu tău se vede'ntrânsul,
Oă-i frumos și mândru Dina,
Cu sprâncenele'mbinate,
Cu ochi negri ca măslinea.

Și cu plete mari ca pana
Corbului care scânteie,
Verigate peste frunte
Și sub tâmple cu tules,
Cu mustaș'abia mijită
Peste buze de căpșune;
Drept la stat ca chiparosul,
Cumpănit ca o minune.

Tot ce-l el și tot ce fuse
I-avută ta pierdută
Altu-i bucură de-avere,
Și-o cuprinde și-o sărută.

În orag i-o vădă loastră
Carc-a pus pe dânsul ghiara

Și-a'ndoit volnic de munte
Cum la foc se'ndoaie ceara.

Nu-i frumoasă, nu e slută,
Nici în floare nu-i muieră,
Dar cuvântul ei e dulce,
Glasu-i picură ca mierea.

Nu-i puternică, nici slabă,
Nu e'naltă și nici mică,
Însă bate chiar și leul
Violenta-i de pisică.

Ea-l răsfată, 'l cocolește
În bumbac și în mătăsuri,
Și'n paharul ei de aur
Îi adoarme griji și păsuri.

Și la cap îl tot descântă
Cu cântarea ei măiastră,
De-a uitat el și părinții,
Turmele și țara noastră.

Când el s'a văzut în tindă,
S'a făcut o'abia mă stie;
N'a vrut mâna să-mi întindă
De rușine și mândrie.

A'ngăimat curinte rare
De mirare sau de ciudă
Și din multa-ți demândare
El nimic n'a vrut s'audă".

Marcu celnicul bătrânul
Stă îngândurat și tace.
Chiar a doua zi îngauă
Iapă lui cea mai fugace.

Și porni la drum ca vântul
Și pe soare și pe rouă,
Și în loc de patru zile
La oraș scși în două.

Deși-i blând la chip drumețul,
Cine-l vede se'nfoară.
Coama lui sălbatic saltă,
I-ară în ochi mânia de fiară.

Cum la fiul său ajunge
Repezit ca o furtună,
Pasu-i bucură pe scară,
Glasul în iatacu-i tună:

"Iasă pe satana asta,
Că ne răde'n munți tot satul.
Hai napoi! De-i mort în tine,
Pumnii mei trezesc bărbatul".

Zise. Iar la glas de tunet
El se pomeni călare,
Dus la munte, dus la stână,
Unde azi e celnic mare.

CITIND "VESTITORII" *)

1. D-l Prof. Protopopescu și Satana în "Cui prodest". A copia până la absurd felul de a se exprima al legionarilor, nu înseamnă de loc că ești legionar și că te poți identifica cu sufletul lor de la o zi la alta, suflet rădăcat de Căpitanul nostru la cea mai înaltă valoare etică și spirituală. D-l Prof. Protopopescu nu știe - asta nu se învață la lojă? - că Satana poate imbrăca toate formele de gândire și toate aspectele omenești pentru a-și realiza planurile lui diabolice. Satana poate imita la perfecție pe legionari, pentru a-i induce în eroare și a-i scoate, pe nesimțite, de pe linia lor legionară, având acru! "că-i ajută" să gândească mai bine de cum i-a învățat Căpitanul. Cui prodest? - Ptiu! Piei Satană!

2. Miopia d-lui căpitan Crutzescu. Șaptezei la sută dintre Români din pribegie sunt membri (așa li se spune?) în Frontul Libertății! Aș fi jurat că-i glumă, dacă această statistică n'ar fi scrisă alb pe negru. Măd sunt minunile tale, Doamne! I-ai dat lui d-l căpitan Crutzescu o pereche de ochi acari deocamdată văd aproape dublu în comparație cu cei ai ziarului "Le Monde". Acest ziar, deși nu vede nimica, publică totuși, fără control, statistici umoristice despre Români din exil. Rogu-te fierbinte, Doamne, îndreaptă-i vederea d-lui căpitan Crutzescu, și însuțește-i puterea de vedere interioară, ca să-și poată regăsi sufletul și, cu el odată, tot "elanul" pe care l-a căpătat, fără plată, de la vecinii din dreapta și din stânga, de pe malurile Sonci.

3. Buclucașul articol din "Le Monde" (limonde, în limbaj petit-nègre). Gro-pari, repede la lucru; îngropați capul articolului din "Le Monde" să nu se vadă în "Vestitorii" și întindeți-i cât puteți picioarele, să se vadă bine că 50% dintre pribegii Români au luat calea.. Frontului Libertății. Numai că scoțându-l de acasă nu se potrivește cu cea din țarg. Toți știutorii de carte dintre noi Români, l-am citit în întregime înainte de a ști ce vor scrie cogitatorii de la Salzburg. Capul articolului are o parte de un intens colorit istoric, în care descrie autorul ce a văzut; mai departe, reproduce ce a auzit cu propriile lui urechi. Nu știu de-i sunt lungi, scurte, blegi, desbarnate sau în pite de cap. Nu dă descrierea lor. Totuși cred că ar fi fost interesantă această descriere, pentru completarea tabloului prezentat și pentru o identificare parțială a rasei cărora îi aparține acest voiajor parizian. Iată aliniatul pe care-l trece sub tăcere revista VESTITORII:

"În această periferie se găsesc diferite lagăre de refugiați ai țărilor de democrație populară. Cel mai mic este cel al Românilor. El cuprinde o baracă de scânduri, un vechi "bunker" amenajat în refectoriu și un pătrat de teren murdar și plin de burueni, pompos botezat "teren de sport". Aici mi s'ar putea mulțicilor și în toate limbile, și nici funcționari împoțonați și vorbăreți, cari să-ți laude frumusețile instalațiilor: nu e un lagăr nici pentru fotografi, nici pentru cinești. Cu toate cele câteva oale cu flori, azează pe la ferestre, baraca are un aer mizerabil. Măcar că e văruiată cu var și vașcă tot decorată cu motive picturale, bunkerul este sinistru: umiditate, mizerie, pereții, fumul care vine de la bucătărie se amestecă cu mirosul de paprika și varză...".

Așa cum îi prezintă LE MONDE pe acești Români seamănă aiudoma cu o colonie de Mău-Mău stabilită de curând pe acele meleaguri; asemănarea e și mai bitoare când spune ziarul că "nu visează decât războare, răni și curvie" (revanche, plaies et bosses). Eu, să fiu în locul celor din Frontul Libertății, m'aș rușina de asemenea aprecieri și m'aș bate cu pumnii în cap de prostie pe dare am făcut-o să stau de vorbă cu asemenea spurcăciune, care, în loc să vadă în mine un erou, a văzut un troglodit.

Despre cartea lui d-l Horia Sima "Destinul naționalismului" scrie puțin și vărtos; zice că "demonstrează cu complexitate că naționalismul și democrația nu sunt deloc incompatibile. Chestiune de terminologie: unele accente ale totuși rezonante care nu te-ar putea înșela". Are, îndrăcitul, o bună ureche muzicală; în cea mai cumplită cacofonie muzicală, știe să prindă notele sale. Ziaristul cu pricina nu pricepe că NU este incompatibilitate între naționalism și democrație, ceea ce a supărat pe cogitatorii de la VESTITORII. Vine a celor cari n'au știut să-i explice secretul: unor naționaliști le-a crescut în cap, pe dinăuntru, ciuperca democrației, care le-a încurcat firul gândirii, dar nu și firul scoțelilor politice, calculate după roza vânturilor; e boală și asta ca multe alte boale; nu sunt ei vinovați de ombrubilația mintală, pe care o prezintă și de care nu-și dau seama; așa le-a fost destinul.

Din ce a auzit, ziaristul roșă, foarte încurcat și fără cap și coadă, că se ține la o fost exopus cu dogmatism, năzuindu-i, aprecieri politice, colorate cu spate de unor sumeru, etc. Ce s'a întâmplat? Ori nu știu băieții lui d-l Horia Sima

S T I R I

BUCUREȘTI. Tribunalul militar din Capitală a condamnat la moarte "pentru spionaj, terorism și alte activități subversive", pe Tănase Alexandru, Popovici Mirocea, Golea Ion, Samoila Ion, Pop Gavrilă.. La muncă silnică: Bebi Toma, Popovici Alexandru, Mihai Vasile, Carlan Aurel, Cosma Ion.. (Lista completă și amănunte în numărul viitor).

- Rusia dispune în țară de 86 câmpuri de aviație, dintre care 9 subterane. Lângă București funcționează o stație de radar, la Timișoara un centru de instrucție pentru armele blindate. Sovietele au creat la Constanța o bază de submarine pentru supravegherea Strămtorilor.

- Editura ARLUS "Cartea rusă" a tipărit, în 9 ani, 1650 de cărți în 22500000 exemplare; 460 cărți în limbile minorităților, în 2 milioane copii. În regiunea Bacia, ARLUS a ținut 6000 de conferințe cu 520.000 participanți, și s'au deschis 25 de expoziții cu viața și activitatea din URSS; alte 10.785 persoane s'au înscris la ARLUS. În plasa Corabia sunt 40 de cursuri de limba rusă cu 800 "elevi"; în oraș s'a deschis o expoziție cu "aspecte din Republica Moldovenească", și s'au ținut conferințe cu titlul "Prietenia cu Uniunea Sovietică înseamnă libertatea și progresul nostru". În regiunea Brașov funcționează 279 cursuri de limba rusă cu 4410 "elevi"; numai la uzinele "Steagul roșu" din oraș sunt 6 cursuri cu 246 "elevi": muncitori și funcționari.

- La festivalul tineretului, din August, au fost premiați dintre "Români", la concursul de artă plastică: Jules Perahim, Noel Roni, Ernest Kaznovski, Maximilian Schulman ("Scântia" 8 August). Delegați străini la festival au declarat agenției "Nafens" că în Carpați sunt mii de partizani, deosebit de activi.

- În țară rulează filmul "Nicolae Bălcescu", lucrat cu ocazia centenarului mortii. Prof. Gh. Breazu a vorbit la 14 Oct., în sala sindicatelor, despre Ciprian Porumbescu, la centenarul nașterii marelui compozitor, în cinstea evenimentului se va emite o marcă poștală comemorativă. Satul de păstori Stupoa (Bucovina) și ansamblul de muzică din Suceava vor purta numele "Ciprian Porumbescu".

- Chivu Stoica, vice președinte al "guvernului", a fost numit ministru al Industriei metalurgice și al construcțiilor de mașini în locul lui Loncear.

- Pilotul Ion Mihăilă a reușit să fugă în Iugoslavia pe un avion reactor.

HAMILTON (Canada). La 12 Sept. a avut loc nunta d-lui Gheorghe BILASU cu d-ra Lina MANDRIS. Cei cam 500 de oaspeți, emigranți vechi și noi, au fost delectați de o orhestră românească. Au rostit urări Nic. Tănase și M. Hojbotă. A răspuns mirele, mulțumind. "Masa mare" s'a încheiat cu cântecul "Trei culori".

- La 13 Sept., de ziua Căpitănelui, s'a făcut în biserica locală pomenirea tuturor celor căzuți în lupta contra comunismului.

RIO DE JANEIRO. La 19 Sept. a avut loc la Casa Română "sezătoarea romanței românești". Despre romanța noastră, veche și mai nouă, a vorbit I.G. DIMITRIU; prezentarea ei muzicală a făcut-o Faust BRĂDESCU. Eugen DIMITRIU a recitat din Minulescu. La bufet au dat concursul d-nele Cooăneanu, Ceacăru, Livia Drăgan, Victoria Nicolau, Ana Guță și Elisabeta Mihăescu.

PARIS. "Acțiunea latină" a ales în adunarea de constituire următorul comitet: Pompiliu Păltănea, președ. de onoare; dr. George Paladi, președinte activ; dr. Ștefan Georgescu-Olenin, vice președinte; Pierre Bezançon și Al. Cristescu, secretari; dr. G. Bumbești, casier; pr. Răvănescu, bibliotecar; C. Arsene și dr. Paul Blumenfeld, membri; delegat la Madrid, Pămil Șeicaru. Anunțul nu explică rezultatul unui Blumenfeld într-o acțiune "latină" - ba chiar în comitetul de conducere. Păcat!

- D-na Gina Ionescu, tânără artistă română stabilită la B. Aires, a expus la Galeria Arnaud, până la 21 Oct., o serie de picturi lucrate pe vară la Roquebrune, în sudul Franței.

- Fostul rege Petru al Iugoslaviei e în proces de divorț cu "regina" Aleo-sandra, careia-i impută părăsirea domiciliului conjugal. - Fostul rege Zogu al Albaniei e dat în judecată de guvernul egiptean pentru evaziune fiscală.

ROMA. D-ra Rodica Doina POP, în vizită prin Italia, a adresat la 10 Oct., dela postul de radio Roma, câteva cuvinte prietenilor și prietenelor din țară.

- Sergiu CELIBIDACHE a dirijat concertul de încheiere la oel de-al XVI-lea festival internațional de muzică contemporană, ținut la Veneția, - și mai multe concerte la posturile de radio italiene.

- Petre MUTEANU a cântat la Perugia, în cadrul manifestărilor muzicale cunoscută sub numele de "săgara umbra"; la posturile de radio italiene a fost unul dintre interpretii soliști ai operii lui Schumann "Genoveva", dirijată de Vittorio Gui. D-sa va cânta la 31 Oct. la Teatrul Municipal din Modena; serata muzicală a fost organizată de dr. Adrian HOLBAN.

- Luciano TEMPESTA, unul dintre licențiații în limba și literatura română ai Universităților italiene, a publicat două articole pline de simpatie și căldură asupra lui Aleo-sandru și Eminescu, respectiv în ziarul IL MESSAGGERO VENETO (22 Aug. 1953) și CORRIERE DEL GIORNO (18 Aug. 1953) din Taranto. -

DE TOATE

&& Cel mai important ziar din Roma și unul dintre cele mai răspândite în Italia, IL MESSAGGERO, a consacrat, dela 13 Sept. la 1 Oct., o serie de 7 reportaje situației din România împilată. Autorul, cunoscutul gazetar Franco MONICELLI, a fost la București cam pe timpul festivalului și și-a dat seama la o anumă Alexandria, de terarea și mizeria lucie, pe care comunismul și Rugii le-au adus țării. Articolele, cu excepția unor scăpări de nu prea mare importanță, sunt documentate și veridice. Iată cum începe ultimul reportaj, la 1 Oct:

"Singurul sentiment comun întregii națiuni este indiferența și chiar disprețul față de fosta monarhie. Comunismul o acuză că a exploatat țara în proslor poporului și a claselor mai nevoiaș; fosta burghezie o consideră - și prodi- 23 August 1944, care a pecetluit actul de deces al poporului român. După ce fostul rege Mihai a dat ordin trupelor să-și înceteze rezistența, Rușii au dezarmat în masă unitățile românești, făcând sute de mii de prizonieri, care se află și astăzi în lagărele de muncă forțată din Uniunea sovietică."

Articolul continuă cu o serie de considerente la adresa dinastiei, mai henzollernilor-Sigmaringen.. nu a reușit niciodată să-și câștige simpatia și căldura poporului. Închisă în palatele din București și Sinaia.. sau alergând prin lume în căutare de aventuri galante, a fost cu adevărat o monarhie fără prestigiu și fără tradiție. ..săracă și laomă de bani, a considerat pământul de adopțiune ca un foud propriu, bun doar de exploatat până la măduva osului. Fostul rege Mihai i s'a îngăduit să ia cu dânsul oțsprezece vagoane încărcate.. Evident, alunecarea pasnică a celui din urmă și mai tânăr rege al României a fost premiul pe care Comunismul i l-au dat fiindcă le-a deschis calea puterii".

Reportajul se încheie observând că în România nu există nicio nostalgie, niciun regret, cât de cât, pentru fostul suveran; ceea ce s'ar putea să fie exagerat. Dar cine poartă vina că, în alunecarea din ce în ce mai jos a dinastiei, rămasă astăzi la discreția unor Petre Iazăr, Visoianu, Teodoziadis, se duce de rapă și bruma de reputație a înaintașilor întregitori de țară? E de observat că niciunul dintre stipendiații comitetului "național" în Italia, niciunul dintre regalității pare, la 10 Mai, își pun tricolorul și pe isme, și protestează la "Vatra" pentru orice strigăt de alarmă, n'a simțit datoria sau nevoia să trimită o sorisoare de protest sau desmintire la "Messaggero". Care, repetăm, este cel mai important ziar din Roma.

&& Intre o tentativă de innee, mereușită, în apele palestiniene; o vizită pleonastică la Visoianu, pe care domnia să, cetățean american, de origine evreiască, l-a asigurat de sprijinul Românilor; și orgolioasă mărturisire, fără roșă în obraz, a unei dezertări pe timpul primului război mondial, când a fugit să facă pe dentistul în America (de ce nu-și vede, în definitiv, de meserie?), - d-l dr Ch. KREMER, președinte al Uniunii Evreilor Români din USA, a găsit răgaz - după cum ne asigură foaia igienică BIRE - să se ducă și pe la Sfântul Fărinte, căruia nu numai că i-ar fi vorbit bine de comitații, dar i-ar fi și înmănat "un lung memorandum privitor la activitatea legionarilor din Italia, Spania, Austria, Franța, Germania", pe cari i-ar sprijini, zice-se, anumite "fețe bisericești".

În ce hal a ajuns bietul comitet "național", ce să aibă nevoie de reclama lipsocănescă a d-lui Kremer: până la ce infime limite s'a coborât monarhia, odinioară glorioasă, a României, pentru a simți necesitatea recunoașterii de către acelaș străin - străin prin vechi origine, străin prin actuală cetățenie, străin prin dezertare, străin prin lipsă la cântar - ca singura autoritate a poporului român în exil", - nu se cade, firește, să mai fie subliniat, așa cum persoana educată, față cu duhoarea, se ferește să pună mâna la nas, prefăcându-se că n'o simte! Ceeace am vrea să amintim d-lui Kremer, care a amenințat, după câte ni se spune, și cu recursul la președintele Eisenhower (lipsit, se pare, de informații suficiente cu privire la periculoasa activitate românească a legionarilor pribegi), e că plângerea la Sfântul Fărinte nu poate de în nici un caz rezultatul sperat: admitând, chiar, că Legiunea ar fi o mișcare teroristă, cu pumnale în dinți și bombe atomice în tolbă, și nu singura grupare românească de inspirație și trăire cu adevărat creștină (simismul e altă treabă..), anticomunismul nu aplică, din fericire, morala talmudică a ochiului pentru ochi și dintelui pentru dinte, ci dimpotrivă iartă: ca dovadă, între alte mii de dovezi, ospitalitatea fără rezerve dată pe timpul persecuției naziste de către Vatican atator comuniști, printre cari nu lipseau, desigur, coroligionarii d-lui Kremer. Iar biserică nu poate fi pentru unii mămă, pentru alții oiumă: cu atât mai puțin mămă pentru dușmani și oiumă pentru prieteni. Deocamdată atât.

Marin Fedgoreanu

MARȘUL DIN BUCOVINA

În vara anului 1929, Căpitanul a proiectat un marș în Bucovina, cu tineretul Frățiilor de Cruce. Rostul acestui marș era să verifice calitatea elementelor cunoscute în Frăție, și, în același timp, să servească și ca școală de instrucție. Până atunci acest tineret numai sporadic avusese prilejul să se cunoască și să trăiască împreună. De astă dată, sub privegherea Căpitanului, și o expresie unică. Acest lucru era necesar să se îndeplinească, pentru că în planul Căpitanului se deschidea o nouă fază în acțiunea Mișcării: contactul cu masele populare, și, înainte de a se da drumul legionarilor la sa-teptă. La acest marș a luat parte Frăția de Cruce de la Galați, Frăția de Cruce din Focșani și Gura Humorului, la care s'au adăugat câteva elemente răslețe. În total, cam o sută.

Concentrarea s'a făcut la Dărmănești, jud. Suceava, un târgușor, nod de cale ferată, la începutul lunii Iulie. Legionarii veniseră cu hrana în raniță și erau echipați cu corturi și cu ceamuri. De la Dărmănești am pornit pe jos. La Suceava am dormit peste noapte în Cetatea Sucevei și, a doua zi, am asistat la o slujbă în biserica Sf. Gheorghe. Orașul l-am vizitat puțin. Cea-mai mare parte a timpului am petrecut-o în cetate, unde străjuia umbra lui Ștefan cel Mare. Căpitanul ne-a vorbit mai tot timpul, răscolind în noi amintirile vitejești ale trecutului. Ne-am întors iarăși la Dărmănești, de unde am luat trenul coborînd la Dornești. De aici încep marșul propriu zis.

Cel dintâi popas l-am făcut la Rădăuți. Aici am fost primiți cu toată căldura de d-l Iasinschi, care s'a îngrijit de încartiruirea noastră. Fiind președintele comitetului școlar, ne-a pus la dispoziție internatul liceului de băieți. În oraș am intrat în formație de marș, cântând "Sculați Români", "Înainte" (marșul școlii de infanterie dela 1917), și alte cântece. Văiau stră-zile de cântecele noastre și lumea privea cu mirare la grupul nostru prăfu-it de drum, care înainta în pas voinicesc și cu privirile ațintite în zare; comanda Căpitanului răsuna aspră și netemătoare. Ne simțeam puternici sub stăpânirea privirii lui, încât nu ne puteam imagina obstacolul pe care să nu îl înălțurăm din calea noastră. Dimineața, la ora 5, a sunat gorma de școlare. Direcția de drum: Mănăstirea Putna, trecând prin Vicov. De la această localitate am tăiat munții deadreptul și am ieșit la Mănăstire. Aici am ră-mas mai multe zile, călugării fiind bucuroși să ne aibă de oaspeți. Primul lucru la care s'a gândit Căpitanul a fost să roage pe preoți să înalțe rugăciuni pentru odihna sufletului lui Ștefan cel Mare. Mă-aduc aminte de un fapt care ne-a impresionat adânc. În incinta mănăstirii se găsește un bust în bronz al lui Mihai Eminescu, iar pe soclu sunt gravate faimoasele lui versuri: "Cine a nădrăgit străinii...". Măini sacrilige astupaseră însă cu ghips literele, încât abia se mai vedeau. Căpitanul a scos o baionetă și le-a curățat, una după alta, cu evlavie. Zilele câte am stat la Mănăstire le-am po-trecut făcând teme de luptă pe dealurile din împrejurimi. Programul era as-pru, soldătesc. Căpitanul, care avea o educație militară, voia să imprime le-gionarilor simțul și mentalitatea îndatoririlor ostăgești.

Al doilea obiectiv al marșului nostru a fost Câmpulung. Dar, în loc să omblăm pe drumurile obișnuite, Căpitanul ne purta prin locurile cele mai gre-le. De multe ori ne prindea noaptea în pădure. Aprindeam focuri, ne pregăteam mâncarea și adormeam, răpuși de oboseală, sub corturi. În drumul nostru am dat de satele Ruși și Moldovița. Înainte de a intra în ele, un țăran ne-a a-runțat că vom fi atacați de jidani, cu ajutorul unor bieți muncitori dela o fabrică de cherestea. Grupul a fost organizat pentru reacțiune. Într'adevăr, la intrarea în sat, câțiva localnici, ațiați de jidani, au căutat să ne îm-piedice. Dar a fost suficientă reacțiunea grupului înaintaș, ca să se liniș-tească lucrurile. Când a apărut grosul trupelor noastre în sat, nu mai era-nicio problemă de rezolvat. Căpitanul a strâns tot grupul în fața casei o-veziului care organizase lovitura și ne-a vorbit că va veni vremea să fa-cem pe jidani să înțelegă în ce țară trăiesc. După ce și-a sfârșit cuvânta-re, a tăiat o svastică în treptele de lemn ale casei oveziului. Apoi am ră-mas în sat peste noapte, dormind la o școală primară (deși programul era să ne continuăm drumul), ca să demonstrăm jidanilor că nu ne temem de amenință-rile lor. A doua zi, ne-am continuat drumul spre Vama-Câmpulung. În timp ce tăceam în colană de mers prin Vama, seful secției de jandarmi de acolo, îm-brăcat cu câțiva jandarmi, au încercat să ne oprească. Căpitanul, care mărșă-luia în fruntea noastră, a dat ordin coloanei să-și continue marșul, iar el o rămasă să se lămurască cu seful secției. Nu știu ce au discutat, dar, deodată, auzim o comandă puternică: "Legionari, ocolire la stânga împrejur, fuga, fuga!" Să clipi din ochi ne-am schimbat direcția, dar până să ajungem

la Căpitan, jandarmii nu mai erau de găsit.

Am ajuns la Câmpulung. Am intrat în oraș, în sunetele gorniştilor, în for-
mație de atac. Până acolo am mers pe sosea. Dar înainte de a ajunge în margi-
nea orașului, ne-am urcat pe niște coline înprejmuitoare. Era zi de sărbătoa-
ra, praznicul Sf. Ilie. Lume multă pe străzi. În fața curții lui Sebastian Er-
cinseseră hora. Câpitanul arcașilor din Câmpulung, se adunaseră arcașii și în-
imaginăm că se află în mâna inamicului și trebuie recucerit de noi. "Asaltul"
lor, în urale și sunete de trompete. Lumea ne privea mirată, neștiind de unde
lație. Ajunși în dreptul casei lui Erhan, ne-am prins și noi în horă, înfră-
tindu-ne cu arcașii. Momentul apariției grupului legionar cunoscut de Câpitan
la Câmpulung este deosebit de important pentru istoria Legiunii. Căci în a-
cest moment începe munca de organizare la sate. Acțiunea de la Câmpulung este
un preludiu al hotărârii Câpitanului de a pătrunde în masele populare. Mulți
dintre prietenii mai vechi ai Câpitanului, originari din Câmpulung și cunos-
cuți de el din luptele anterioare, s'au pus la dispoziția Mișcării. De Erhan
și de Câmpulung am vorbit.

Dela Cămpulung am pornit spre Rarău. Înainte de a ajunge la schitul lui Petru Rares, unde am poposit peste noapte, Căpitanul a oprit ecloana în apropiere de Pietrele Doamei, în dreptul unui trunchi de copac retezat, pe suprafața căruia se distingea o svastică. "Aici mi-am răcut coliba - încep să povestesc cu glas blajin - și am stat cu Moța, după ce am ieșit din închisoare (procesul complotului studentesc). Ne aflam într-o situație grea - continuă după o scurtă pauză. Aici am pus la cale începuturile celor ce se văd astăzi și a ceea ce va fi viața de mâine a neamului românesc". Pe Rarău am stat mai multe zile, dormind unii în cămă de fân, iar alții în coșurile schitului. Timpul ni-l petreceam executând teme de luptă. La despărțire, Căpitanul a scris câteva cuvinte în cartea de oaspeți a schitului.

La plecare am executat următoarea tomă de luptă: "Cum se poate trece un râu vijelios". La poalele Rarăului ne aștepta Bistrița cu valurile ei repezi, ca să facem demonstrația temei. Eram îmbrăcați și cu tot echipamentul la noi. Ne-am prins de brațe unul de altul și într-o singură linie am înaintat în mijlocul apei năvrașe. Pe unii îi lua apa pe sus de nu mai atingeau pământul cu picioarele, dar toți împreună am isbutit să ne menținem și să iesim cu bine la celălalt mal.

Am luat-o apoi în susul apei, în direcția Vatra Dornei. Abia scosiți aici află Căpitanul că jidanii din localitate vor să tronească incidente cu legionarii, pentru a silii autoritățile să intervină făcându-ne imposibilă găsirea. Ori, cum Căpitanul avea de gând să stea mai multe zile în Vatra Dornei, ne-a consemnat pe toți la internatul liceului unde am fost primiți să dormim, interzicându-ne categoric accesul în oraș. Vrec câțiva legionari au cerut totuși învoire să meargă în oraș, pentru că să ceară telegrafic bani de acasă, deoarece mănecarea ce-o aduseseră cu ei abia se mai vedea pe fundul sacului. Căpitanul le-a dat învoire, dar cu ordinul sever că fiecărui dacă vor fi pălmuiți de jidani să nu răspundă. În oraș lucrurile s'au petrecut altfel. Ovreii, recunoscând pe legionari după portul cămăși verzi, s'au năpustit a- supra lor, cu insulte și amenințări. Cum numărul jidanilor se tot mărea și erau în primejdie să fie linșiți, legionarii au trecut peste ordin și au reacționat din necesitatea de a se apăra. S'au petrecut o busculadă, în decursul căreia legionarii n'au stat inactivi ci în cele din urmă au ieșit să se călărească de grupul amenințător. Totuși, pentru că n'au executat ordinul lui, Căpitanul a anunțat pe legionari că întrerupe găsirea în Vatra Dornei și că se întorc la ora 5, să ne măgălim de plecare.

A doua zi, am trecut la Dorna-Căndreni, unde am poposit câteva zile, în care timp ne-am pregătit o plută. Am coborât cu plută pe Bistrița pe la Broșre-
teni până la Hangu, unde s'a încheiat călătoria noastră pe apă. De aici am
apucat căseaua care duce la Piatra Neamț, de unde ne-am îndrăgăstiat pe la ca-
șele noastre.

Gheorghe Costea ("Viața de mșchetar")

O, de-ati putea fi tineri, ca sa aveti in voi visul si nemuritoarea speranta! speranta care mereu ne inseala si mereu ne da falseste, caci toate aste sunt, inselele sunt, si numai speranta este clevet. Si fiind tineri, de-ati putea birui vrutul, pestergitul uit din lume, care a ca plimbarea ce se pune mereu pe noi - dorinta de a ne scapa dintr-o viciu din viata - vrutul, care ne cuprinde din toate partile, imbataindu-ne inainte de vreme, facandu-ne neincalzatori, intunecati si practici. (Vasile Brivan)

D.-România: Te-aș ruga să-mi expediezi o serie completă de lămpi pentru bătrâna noastră Filiberta, pe care mi-ai lăsat-o la plecare; fă te rog însă tot posibilul pentru a nu-mi trimite lămpile prin poștă. După cum știi, singura distracție mai ca lumea a noastră a rămas interceptarea posturilor streine de radio, operație căreia îi dedicăm puținul timp liber ce ne mai rămâne din noapte atunci când nu muncim sau când nu suntem convocați la ședințele de reîndrumare de fiice și aproape, la care noi - cei de origine socială nesăcrușă - suntem siliți a lua parte și acum după atâția ani de zile. Pentru a muma câteva din buletinele transmise pe românește.

Sunt foarte obsesat de a asculta promisiunile de apropiată eliberare repetate în desert de Vocea Americii. Radio Londra lasă deasemeni de dorit. Prea naturilor. - Suntem scărbiți de Europa Liberă, care pretinde a vorbi în numele ordinare ce au intrat în pâine la radio București. - Madridul și Ankara sunt prea înfipito. - Singurele buletine ce le ascult cu plăcere sunt cele transmise de Paris și Roma. Nu ar trebui să ți-o spun, pentru că ești un broscar. Sun- eliberare pe curând și c lăsați mai multe ou planul Marshall, cu MSA, cu ONU și cu celelalte simbolice care nouă, pentru moment cel puțin, nu ne spun nimic. Constat că sunteți bine informați asupra tovarășilor, asupra suferințelor noastre, și destul de cumpăniți în prevederi. Sunteți singurii apoi cari din când în când mai ne spunți câte ceva despre activitatea celor ce au reușit te care sunt de făcut. Dacă îi cunoști pe băieții de la Radio Roma, exprimă-le felicitările și recunoștința mea. Mă mai transmiteți ziua, deoarece nimeni nu va ascultă în timpul zilei. Oamenii nu au timp de radio, iar pe de altă parte auzim în schimb destul de bine, nu sunteți debruiați și ar fi poate indicat să aveți emisiuni și în timpul nopții.

M.-Elveția: Consulul D., L., etc. mi-au căzut pe cap să mă abonez la Nation Romaine. Le-am răspuns că mama unui martirizat nu dă un ban celor ce slăvesc 23 August: trădarea unui Neam nobil și vechi ca al nostru!

D.-Austria: Zilote acestea am luat parte la un spectacol românesc, primul la care am acceptat să merg, de când sunt aci. A venit la Viena un ansamblu de 240 persoane: echipe de dansuri naționale, un cor splendid organizat și c făcut să lacrimeze. Apoi horele și dansuri de prin diferite regiuni, și'n special cel din Oas, au fost de neimaginat! Fluera unul clocăria grozăv! Apoi did. Au venit artiști dela Opera, pentru a vedea mimuna. Trebuiau numai două spectacole să dea, dar vor mai da. Toate florile ce-au primit, au bătut ou ele lumea. Îți alătur să vezi programul și fetele noastre.

P.-Franta: De pe aici, nu știu ce-aș putea să-ți scriu mai întâi. Spre rușinea românului românesc, neorânduiala dela biserică se adâncește. De reîntrat abia pe la sfârșitul lui Sept. a găsit ou cale să dea seamă consiliului de re-zultatul întrevăderilor. Le-a trebuit mai bine de 2 luni ca să falsifice un proces-verbal numit și protocol, care s'a încheiat acolo și trebuia adus la cumpănitul consiliului. După citirea acestei mălăurii, d-l B. a cerut lămuriri deoarece dânsul, în calitate de consilier teologic și secretar general al episcopiei avea la dosar o copie după originalul celor ce se făuseră la consiliu. Căci d-l B. a citit originalul; dânsul a fost insultat ca "satur" iar când d-l V. a cerut lămuriri, d-l B. (delegat) a spus că nu are drept la a ieși. Momentul a fost salvator, căci, descompunându-se numărul, gândeți să putea continua - a decretat P.

P.-Arum: d-l V. a fost apostrofat de d-l B. că este un "om torpildă", iar dânsul a răspuns că vede cu regret, în toată afacerea, o gravă incorectitudine. Căci d-l V. a fost bătut la duel de d-l B. dar C. dar martorii (ca și avortul), și-au invitat părțile să caute satisfacția pe calea justiției. Ce zici de toate acestea? Cred că e un unicul caz în istoria bisericii. În fața regimului luptă ou înădăsoși și începe să decapețize biserica de ierarhia ei; aici se opune ierarhiei mișcarea și sabia duelului. Vai de tine cărbășu..

A.-Argentina: Prea Oniscolului Vintilă i-ați scris-o! Grația divină o să-i cadă în gând să i țară sa va mândă. Tot aci, aga cum e, acest Vintilă e egolatr, sfărașit și arăstă ou orice profet, este unul din elementele cele mai distin- se, mai mult: cele mai eficece, cele mai utile ale emigranței noastre. Este sim- turul care a știut să-și imbiho sacrocele personale în moduli străin ou o în-

căpătare afirmare a calității lui de român și a universalelor valori românești. Ti-o spui eu, nu fără osărecare învidie, pentru că l-am văzut cum a trebăvertirea lui la catolicism, c'est une vune de l'esprit. Niciodată n'a fost vorbă de asta și mai puțin încă se poate pretinde c'ar fi obținut catedra pe care azi o deține, pe baza pretenției conversiunii: tot ce are, are prin protecțiunile personale și prin admirația sinceră pe care a știut s'o deștepte la câți patrioți care reușește. Inșă ar fi nedrept să nu-i recunoaștem calitățile. Sunt indiscutabile.

Al să-mi spui că și venerabilul T. avea calități, ceiace nu l-a împiedicat niciodată nu i-ar fi trecut prin gând să cumpăneasă avantajile eventuale pe care le-ar fi avut neamul dacă, la vremea sa, s'ar fi dat cu papistași. Nici tura, pentru limba noastră să "depindem" din secolul al 12-lea încoace de Roma și nu de Bizanț sau de episcopiiile bulgărești, să scriem cu caractere latine bogăți cu slavismele care ne-au otrăvit-o și pângărit-o pentru totdeauna. T. se gândea numai să se pună bine cu Dumnezeu lui ortodox: se ducea în fișă-i iasă permisele de import. Procedeu de altfel inspirat din practica romatocatică, unde pertractările cu divinitatea își găsesc detaliile codificatete și miza tarifată. Dar, în definitiv, de ce mă bag? Res inter alios..

T. - Indochina: Fără a face o critică, căci nu e de rostul meu, pot scrie sincer, ca cititor, că "Vatra" este cel mai românesc ziar din cele ce apar în pribegie. Găsesc în cuprinsul său tot ceea ce este necesar pentru a ține deșteptată gândirea că suntem români, că avem o țară, departe, însă atât de frumăasă, atât de bogată, că locurile unde suntem acum nu vor putea să ne păstreze când momentul reîntoarcerii va veni. Vă rog, deci, dacă posibil este de a nu fi printre cele o sută de nume ce vor fi șterse de pe lista "abonaților"... Pot plăti un abonament la o adresă în Franța, în franci francezi, sau dacă nu la întoarcerea mea în Franța sau Anglia poate voi avea posibilitatea de a ajuta direct pe cei ce fără comitet și fără fonduri gândesc și scriu românește..

T N V I E de Ion Pillat

Tot mai miroase via a tănăos și coarnă,
Mustos a piersici coapte și crudă a foi de nuc..
Vezi, din zăvoiu sitarii spre alte veri se duc.
Ce vrea cu mine toamna pe dealuri de mă'ntoarnă?

Nu e amurgul încă, dar zina e pe rod
Și soarele de aur dă'n parg ca o gutuie.
Acum - omidă noagră - spre poama lui se suie
Tărăș, un tren de marfă pe-al Argeșului pod.

Cu galben și cu roșu își coase codrul iia.
Prin foie lumina sboră ca viespi de chihlibar.
O ghionac toacă într'un agud, și rar,
Ca un ecou al toamnei, răspunde toacălia..

S'a dus.. și iarăș sună.. și taoc. Dar aud
- Ecou ce adormise și-a tresărit deodată -
În inimă o toacă ce'ncepe'n cetă să bată
Levind în amintire ca pasărea'n agud.

în fața delegaților

Luând cuvântul la al VI-lea congres internațional de drept penal, care s'a ținut la începutul acestei luni la Roma, papa a vestejit în termeni severi crima politică: uciderea ostatecilor, represaliile contra inocenților, deportările, tortura fizică și morală, exact sistemele de guvernare, prin care regimul comunist de azi, la București, continuă fidel "democrația" noastră de ieri.

Statele Unite au încheiat un tratat de cooperare economică și militară cu Spania franchistă. Nu rezultă că "democrații" noastre, atât de mortuoroși când Statul român, care avea chiar pământuri de revendicat în Răsărit, s'a aliat cu Germania lui Hitler - mortuoroși până la a-și trăda țara - au protestat - și nici că "rezistentul" Davila a părăsit America de indignare!

DECESURI. A murit, la Paris, și Samuel Labin. Dumnezeuul său și-al nostru l'erte: e păcatul de moarte comis împotriva neamului românesc (care i-a dat înădăutoare ospitalitate), prin presa comunistă de pe Șirindar!

La München - după ultimele știri - a decedat "Indreptarul", care, din dorința, prost orientată, de a unifica, a sfârșit prin a vâri și mai multă găzanie între Românii pribegi. Pio-i țărana neagră, sub "ger"-ul, care se anunță..

SEMNALARI

& Gh. COSTEA, Viață de muschetar, colecția "Omul nou", 1952.- Pe d-l Horia Si-
ma, în cele peste 80 de pagini ale cărții, pe care o prefătează, și unde apar,
film adu surprindere abia la sfârșit, când -scrie cu candoare autorul- Coman-
dăria, a mării pregeta cu strânsul mâinilor; după biruință, firește! Strălucită
cei cari i-au permis, probabil din indolență și astăzi persistentă, cocoțarea
i s'a întâmplat odată să fie fluierat într-o sală de teatru din sudul penin-
sulei; a întrerupt brusc spectacolul și, adresându-se imprudentului, i-a spus
pace; supărarea mi-e cu oei din jurul tău, cări încă nu te-au aruncat dela bal-
autorul, câteva dintre cele mai curajoase și credincioase elemente codreniste;
de ieri, atât de similară, ca metode, ilegalismului comunist de astăzi: ares-
tări fără mandat, șohinguiuri și asasinat, deportări, abuzuri jandarmorești și
cetățenești, este ceea ce, în definitiv, asigură continuitatea dintre cele două
regimuri de impilare, și unul și altul în slujba străinilor. Iar delictete le-
gionare, împotriva cărora s'au nămăstuit cu sete de sânge liberali, țărăniști,
cuziști, sub patronajul regelui criminal și al presei venetice, se
numeau -și cartea ne-o documentează- lucrări publice, construcție voluntară
de diguri, șosele, școli, comerț românesc, etc.

& CONFERINTE ținute la Berkenbruck și Buchenwald, colecția "Omul nou", 1952.-
În timp ce polițiștii români "democrați" făceau afaceri grase, pe timpul răs-
desmînți tradiția de luptă națională, se aflau în lagărele naziste, unde au
păstrat însă vie, câți și cât au păstrat-o, trăirea după învățăturile lui Cor-
neliu Codreanu. Brosura adună, cu un criteriu vădit sectar, asupra căruia e
preferabil să nu insistăm aici, câteva din cuvântările ocazionale, rostite de
petru Comandanți din cei mai cu prestigiu și autoritate în fața camarazilor
internai în Germania. Uriașă figură a Căpitanului se înalță, mișcător evocată,
dintre amintirile bădici GÂRNĂȚĂ, ale d-lui IASINSCHI și ale lui Corneliu GEOR-
GESCUL. Acesta din urmă mai comemorează a 15-a aniversare, din 1942, dela inte-
meierea Legiunii, și, la doi ani după "rebeliune", "21 Ianuarie și jertfele lui",
a lui Victor Silaghi. Un alt martir al nebuliei simiste și al nu mai puțin
nebunestiei reacțiuni antonoscience -colonelul erou Zăvoianu- este evocat cu
căldură de d-l IASINSCHI, care tratează și un profil al lui Ioan Belgea, în
sprijinul a lui Miti Dumitrescu: dar rămân vechile interogative cu privire la
oportunitatea pedepsirii izolate a lui Armand Călinescu, câtă vreme principa-
lul vinovat, Carol, nu-i urma meritata soartă.

& GÂNDURI LIBERE, Paris, 6.- În profesiunea de credință, la intrarea în al
doilea an de apariție, revista își confirmă hotărârea de a servi "culturii spe-
cific românești" în neputință de a se manifesta în țara ocupată, precum și
convingerea că o "înapoiere la trecut", în România de mâine, va fi imposibilă:
iată numai două din punctele, pe care le avem în comun cu socialistii inteli-
genți, câți or fi, din exil, și care fac posibil cu siguranță dialogul solicitat
într-unul din numerele trecute ale "Vetrei". Dar tocmai pentru că redactorii de
rătorului analfabetism antiromânesc etalat de duetul Podoleanu-Teodoziașes,
am reacționat mai aspru ca de obicei la o recenzie (politică, nu literară!) a
revistei din Paris. Discuția nu poate ploca, dacă vrea să fie cât de cât folo-
sitoare, dela calomnieri și falsuri evidente. "Bire" sau "Foala poporului" pot
partea, fiindcă Dumnezeu -reacționari!- a împărțit nedrept inteligența, pe unii
lăsându-i lipsiți cu totul; dar altceva ne așteptam, pentru speșatul comert de
idei (nu de calomnii), dela "Gânduri libere": care, pentru a fi cu adevărat "libe-
re", ar trebui să se descurtorească întâi de anumite prejudecăți, pe cât de
comune, pe atât de neintelectate. SE luăm, de pildă, cu toată bunăvoința unei
discuții calme, ultimul articol, care ne privește, din revista d-lui VOINEA.
Chiar dela început o adimăție gratuită: că, adică, Mișcarea Legionară ar fi
de "extrema dreaptă", ceea ce, a parte nenorocitul abstractism, care cauzează a-
tatea neintelecteri, al schemelor în politică, este cu totul fals pentru cine
are o cunoștință, măcar sumară, a istoriei Gârzii de Fier, a poziției luate de
Corneliu Codreanu față de chestiunea socială. Nu de mult, reproduceam pe prima
pagină a "Vetrei", ca să fie la vedere, câteva din cuvintele de aur ale Căpita-

nului: "Nu-i de ajuns să învingem comunismul - scria El. Trebuie să și luptăm pentru dreptatea muncitorilor. Au dreptul la pâine și dreptul la onoare. Trebuie să luptăm în contra partidelor oligarhice, creînd organizații muncitorești naționale, care să-și poată câștiga dreptatea în cadrul Statului, nu în contra Statului". Și acțiunea ulterioară a Mișcării a confirmat, în practică, această declarație de principiu. Se știe, de altminteri, pe cine a avut Codreanu alături la prima agitație studentească dela Iași, iar despre pătrunderea Legiunii în aibă cunoștință și redactorii dela "Gânduri libere". Și nici n'ar putea fi altne din straturile țărănești cele mai oprite și din mijloacul lucrătorilor chinăți. Noi credem chiar că, întrucât privește programul de redistribuire e-trebuința o terminologie desușă, decât socialistii d-lui Titel Petrescu.

În al doilea rând, revista din Paris acuză Garda de Fier de "terorism individual", care, în scurta noastră guvernare, s'ar fi transformat în "terorism colectiv". Cu același temeinicie "Gânduri libere" ar putea învinui de "terorism individual", astăzi, pe toți partizanii anticomuniști români, cari, în codrii Carpaților sau unde pot, acționează, adesea ucidând, împotriva Rușilor și a redizolvată arbitrar în mai multe rânduri, decimată în elita sa încă dintru început prin asasinat și întemnițări, Mișcarea Legionară a trebuit unei (și mult mai rar decât avea dreptul) să reacționeze contra unei dictaturi sângeroase, care nu respecta nimic din ceea ce putea da măcar impresia legalității. De ce nu citește autorul - sau autoarea - articolului, "Pentru legionari"? Ar putea vedea acolo în ce fel Statul român de ieri, prin organele sale centrale și periferice, încălca însăși Constituția țării. Pedepsirea lui Mănciu în plin tribunal a fost un prim avertisment dat autorității abuzive. Căpitanul era omul cel mai legalitar cu putință, dar a fi legalitar înseamnă nu numai a respecta legea, când ea există și e aplicată, dar și, mai ales, a impune, oricui, chiar Statului, dacă tinde spre despotism, respectul legii. Constituția democratică a Italiei de astăzi a înseris, printre articolele sale, nu numai dreptul, dar chiar datoria de a lupta cu orice armă împotriva unui regim tiranic și în general a încălcării constituției de către Stat.

Se înțelege că dacă socialistii români, cu forța enormă pe care le-o dădeau numărul și calitatea aderenților, în loc să se înhaite, cum s'a întâmplat cu mulți, în Frontul Renașterii carliste și să aplaude măsurile liberticide ale demenței politicienilor și Palatului, ar fi ridicat glasul lor de protest, ar fi preferat să moară decât să accepte abuzurile și crimele dictaturii, și acțiunea lor ar fi avut succes. - Garda de Fier n'ar fi fost silită, desigur, să riposteze în singurul mod, care-i fusese lăsat.

Cât privește "terorismul colectiv" din vremea guvernării, fără a voi să ne luăm răspunderea unor smintite acțiuni simiste, avem de observat că "revoluția" legionară a fost una din cele mai puțin sângeroase din toată istoria omenirii: au fost pedepsiți foarte puțini din cântăi neamului, răspunzători de asasinat în masă și de torturi, pe lângă ei cântăi, din nefericire, un incert, ca Madgearu, și, fără a fi nevinovat, o personalitate de talia lui Nicolae Iorga. Revolta antifascistă, în Italia, s'a soldat cu uciderea câtorva mii, dacă nu zeci de mii, de fasciști, dar și de inocenți (se cunoaște cazul unor tipi impozanți cu barbă, oare, fiind luați drept un fost ministru al lui Mussolini, au plătit cu viața nevinovatul ornament facial). Victima ilustră a fost, pe acele turburi vremi, filosoful poate cel mai mare al epocii noastre, Giovanni Gentile, care, spre deosebire de Iorga, nu numai că nu-și persecutase adversarii politici și nu-i trimisese la moarte, dar pe foarte mulți îi ajutase și-i salvase. Și totuși nu se face, astăzi, atăta caz de Gentile - victimă absolut nevinovată a unei perioade de lupte civile - cât continuă a face adversarii Legiunii de moarte foarte puțin inocentului, față de Garda de Fier, dar și față de atăta altă lume, Nicolae Iorga.

Mai vorbește, reviste d-lui Voinea, de "antidemocratismul militant" al Mișcării Legionare, însă rămâne un fapt de necontestat că lupta împotriva dictaturii, liberale sau regale, în România de ieri, a dus-o mai numai Mișcarea "anticomunistică" Legionară, cu sacrificii enorme și fără consolarea unui sprijin, măcar ideal, din partea socialistilor.

Ni se înpută, în fine, colaborarea cu Germania nazistă, pentru a face față comunismului și mortalei avalanșe slave. Autorul articolului pare a uita învătătura întregii noastre istorii, din care reiese cu evidentă necesitatea, pentru România, de a se alia totdeauna, fără multe mofturi, cu orice Putere, ostă măsuri să stăvilească expansionismul răsărit. Iată, de curând, Statele Unite, ostă sunt ele de mari și de puternice, nu și-au făcut scrupule să semneze un tratat de colaborare militară și economică cu Spania generalului Franco, adică exact ceea ce aveam noi cu Români pe timpul războiului anticomunist. Până a-

cum, nu ne rezultă, totuși, că "Gânduri libere" ar fi protestat, cu sau fără energie, pe lângă Departamentul de Stat.

Este, în concluzie, "falimentară" sau "negativă", cum afirmă revista dela Paris, politica Gărzii de Fier? Lăsând deoparte faptul că Mișcarea Legionară, oel puțin în intențiile Căpitanului, nu a urmărit niciodată succese "politice", fugind de ele chiar când le-ar fi putut culege cu ușurință, ci o reeducare în sens creștin și românesc a neamului, - cu greu se poate contesta, astăzi, că linia, pe care s'a pus încă dintru început Legiunea, era și rămâne singura în măsură să garanteze persistența ființei etnice românești în acel colț de Europă, unde am fost sortiți, nu să trăim, ca alte popoare, și să creiem, ci să su-
praviețuim. Dar n'am vrea să repetăm, aici, tot ceea ce constituie rațiunea de bază și materialul, pe care, lună de lună, "Vatra", în convingerea că face bine, îl pune înaintea reflecției cititorului de bună credință.

& FACILIA, Londra, V, 82 și 83, Mai-Aug. 1953. - Publică integral "manifestul pentru eliberare" al gen. Rădescu, discursul deputatului american Charles H. Kersten la camera reprezentanților cu prilejul morții eroului rezistenței românești în contra nazismului și comunismului", iar, la rubrica "fondului național", un portret veridic al d-lui Crețeanu, "datorită căruia nu s'a putut realiza încă unitatea românească din afară". Aflăm astfel că fostul secretar general al Ministerului de externe "a purtat cu eleganță uniforma frontului național al răposatului rege Carol II" și, la timpul său, a dat dispoziții la Londra ca "toți patrioții să sprijine politica lui Antonescu". Abia mai târziu, titularul fondului s'a aliat cu Boănăraș..

În "buletinul de știri" găsim și un binevenit început de autocritică, acolo unde, amintindu-se moartea și delictetele amantului Lupeștei, se pune, retoric, întrebarea: "Nu cumva acei dintre noi, care i-am fost sfătuitoari sau oponenți, au ceva să-și reproșeze ei înșiși?" Ba bine că nu!

Adrian Popa

Adresa noastră: V A T R A - Via C. Morin, 6 - Roma - ITALIA

Riduz 50% ritenim Art. 38
convenz. Post. paragraf 3 e d

STAMPE

Rev. Băilăen VASILIOSCHI
Transilvaniastr. 179 / I
DUSSKIDORT / RETH-GERMANIA

V A T R A
Via C. MORIN, 6
(Italia)
ROMA